

แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง
ตามพระราชบัญญัติคํมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit:
กรณีศึกษาเฉพาะ บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

โดย

นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช
ประธานกรรมการบริหาร และกรรมการ
บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๕
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๕-๒๕๖๖

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit :กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

ลักษณะวิชา การเมือง

ผู้วิจัย นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๕

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit และเพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีระบบ การจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป โดยใช้ระเบียบ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการศึกษา คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และกลุ่มผู้ประกอบการน้ำมัน เชื้อเพลิง ๒ กลุ่ม คือ หน่วยงานภาครัฐได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิง ๒ ประเภท และ กิจการน้ำมัน เชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ ทั้งนี้ ยังมีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง หรือ มีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและ เอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ในปัจจุบันยังคงใช้ลักษณะการ ดำเนินงานในรูปแบบเดิมมาโดยตลอด คือ การจัดเตรียมเอกสาร และสำเนาหลายชุดเพื่อเป็นหลักฐาน ในการขึ้นทะเบียน จดแจ้ง หรือขอใบอนุญาตกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย โดยที่กรม ธุรกิจพลังงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการเก็บ รักษา การใช้ การขนส่ง และการจัดจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ออก ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมบางส่วน ได้มีการโอนถ่ายภารกิจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และบางส่วนยังได้มีการมอบหมายให้ราชการส่วนภูมิภาคด้วย

ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เกิดจากความซับซ้อนและซ้ำซ้อนของเอกสารและ ลำดับขั้นตอนต่างๆในการ ดำเนินงาน ทำให้กระบวนการมักมีความล่าช้า เกิดช่องว่างในการสื่อสารทั้งหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน

หรือ เอกชนก็ตาม และ ณ ปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์ใดๆ ที่เน้นการสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ

การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ระบบ E-Fuelpermit อยู่ในรูปแบบของแพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันที่สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และบนระบบคลาวด์ (On-Cloud) ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะเพื่อช่วยในการทำงานในองค์กร ที่เป็นลักษณะกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ซึ่งต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุม นวัตกรรมนี้ถูกออกแบบมา เหมาะสำหรับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านใบอนุญาตของบริษัท เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านกฎหมาย หรือด้านใบอนุญาต และผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านธรรมาภิบาลบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการทำงาน นวัตกรรมนี้จะช่วยให้บุคลากรเหล่านี้สามารถจัดเตรียมเอกสารที่ต้องจัดทำตามกฎหมายได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง เช่น ขออนุมัติเรื่องต่างๆต่อผู้มีอำนาจอนุมัติในองค์กร การจัดเก็บเอกสารที่ได้รับการอนุมัติ เพื่อใช้อ้างอิงในอนาคต การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบคำขอใบอนุญาตกิจการควบคุม การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบการต่อใบอนุญาตกิจการควบคุม ซึ่งนอกจากงานที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ระหว่างภาครัฐและเอกชนหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการตรวจสอบสถานะใบอนุญาต สถานะคำขอต่างๆ รวมถึงตรวจสอบขั้นตอนต่างๆในการทำงานเพื่อลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งนอกจากนวัตกรรมนี้จะมีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานจากการทำงานบนกระดาษมาเป็นการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การจัดเก็บหลักฐานการทำงาน การอนุมัติ และการตัดสินใจต่างๆของคณะผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อแสดงเป็นหลักฐานถึงการทำงานด้วยความสุจริตระมัดระวังและรอบคอบอีกด้วย

Abstract

Title	Guidelines for the development of fuel industry supervision according to the Fuel Control Act B.E. 2542 and the amendment B.E. 2550 with the E-Fuelpermit system: a case study of PTG Energy Public Company Limited		
Field	Politics		
Name	Mr. Pongsak Vachirasakpanich	Course	NDC
		Class	65

This research study has the objectives To study the nature of joint operations between various agencies, both public and private sectors. in supervising the fuel business to study and analyze Obstacles and Related Factors To proceed with notifying, permitting, controlling, inspecting the fuel business To be used in the development of the E-Fuelpermit system and to propose guidelines. The development of fuel industry supervision with the E-Fuelpermit system, which is the use of electronic data management system technology to be used together by both government and private sectors. By using qualitative research methodology, the target group to conduct the study is government agencies involved in the regulation of fuel industry. and two groups of fuel business operators: government agencies, namely Department of Energy Business ministry of energy regional energy or local government 2 types of fuel oil business operators and 2 types of fuel oil business. There were also interviews with high-level executives of various agencies involved or having a role in setting policies or making decisions to improve the supervision of the fuel industry.

The study found that nature of joint operations between various agencies, both public and private sectors in supervising the fuel business At present, it still uses the same operating style as always, which is the preparation of documents. and several copies as evidence for registration, notification or requesting a license for a regulated fuel business according to law Whereas the Department of Energy Business is a government agency responsible for supervising the safety of storage, utilization, transportation and distribution of fuel in accordance with the rules, procedures and conditions issued by law. together with the supervision of some controlled business

operations The mission has been transferred to the local government organization. and some have also been assigned to the provincial government

Obstacles and Related Factors To proceed with notifying, permitting, controlling, inspecting the fuel business caused by the complexity and repetition of documents and sequence of steps in operations This causes the process to be delayed. There is a gap in communication between government agencies or private sectors, and at present there is no policy. which focuses on supporting the use of various technologies in various activities

The development of fuel industry supervision through the E-Fuelpermit system is an electronic data management system technology used by both government and private sectors. The E-Fuelpermit system is in the form of a computer program platform in the form of a website or app. Apps can be installed within the organization (On-Premise) on the corporate server. and on the cloud (On-Cloud), newly developed especially to help work in the organization which is a legally controlled fuel business In particular, type 3 controlled business, which requires a license to operate a controlled business. This innovation is designed for staff involved in the licensing of a company. legal officer Legal oversight person or license and those responsible for corporate governance in the company which is a group that must have an electronic system to help work This innovation will enable these personnel to prepare complete and accurate documents that are required by law, such as requesting initial approvals to an in-house approval authority. Storing approved documents for future reference Preparation of documents for application for a license to operate a controlled business Preparation of documents for renewal of a license for controlled business In addition to the work mentioned above can also be used as a communication channel between the public and private sectors or related agencies used to check license status status of requests Including checking various steps in the work to reduce errors in the work. In addition, this innovation will help to change the working style from working on paper to working with electronic systems. The storage of proof of management's work, approvals and decisions is essential. To show as evidence of working with honesty, carefulness and prudence as well

คำนำ

งานวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ซึ่งศึกษาวิจัยในลักษณะวิชาการเมือง ในหัวข้อเรื่อง แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit: กรณีศึกษาเฉพาะ บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ในการนำเทคโนโลยี ระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆสามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิงพลังงาน การสำรองพลังงาน หรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป จึงพิจารณาเห็นควรเสนอแนะให้มีระบบหรือแพลตฟอร์มที่ใช้เพื่อยื่นคำขอ ขึ้นทะเบียน รับ-ออกใบอนุญาต และตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นดังกล่าว โดยมุ่งหวังให้ งานวิจัยฉบับนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลและการดำเนินงาน ให้กับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาและผู้อ่าน แก่ ประเทศชาติ และการพัฒนาองค์กรไม่มากนักน้อย หากงานวิจัยครั้งนี้มีข้อผิดพลาดประการใดใน งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขออภัยมาไว้ ณ ที่นี้

(นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช)
นักศึกษาระดับปริญญาโท วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๕
ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยด้วยดี ด้วยความเมตตา
กรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ
พร้อมทั้งฝึกฝนให้ผู้วิจัยนำองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้และสะสมมาคิดวิเคราะห์เพื่อประยุกต์ใช้ใน
การดำเนินการวิจัย อีกทั้งยังให้คำปรึกษาทางด้านการเรียนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ให้ข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้
ที่ให้ความกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบรับการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่าง
ยิ่ง และทำให้ผู้วิจัยนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวิจัยในครั้งนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยเป็นกำลังใจและความเข้าใจ
ในการทำวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งคอยให้การสนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้
ผู้วิจัยประสบความสำเร็จตามความประสงค์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาและผู้อ่าน แก่
ประเทศชาติ และการพัฒนาองค์กรไม่มากนักน้อย หากงานวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ประการใด ผู้วิจัยขอ
มอบให้กับผู้ที่มีพระคุณทุกท่านดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และหากมีข้อผิดพลาดประการใดในงานวิจัย
ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

(นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๕

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
คำจำกัดความ	๑๐
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
ภาพรวมของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมในประเทศไทย	๑๔
ภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทย	๑๘
แนวคิดเกี่ยวกับระบบ E-Fuel permit	๑๙
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์	๒๒
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ	๒๗
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมใหม่	๒๗
ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	๓๐
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๓๓
สรุป	๓๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓	
การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit	๓๕
ทัศนคติและการยอมรับระบบ E-Fuelpermit	๓๖
การพัฒนากระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๗
กระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit	๓๗
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการของภาครัฐ	๓๘
ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๙
ด้วยระบบ E-Fuelpermit	
สรุป	๓๙
บทที่ ๔	
แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit	๔๑
การวิเคราะห์ปัญหาในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit	๔๒
กฎหมายและนโยบายสนับสนุนการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงในปัจจุบัน	๔๓
แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit	๖๓
สรุป	๖๕
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๗
สรุป	๖๗
ข้อเสนอแนะ	๖๙
บรรณานุกรม	๗๓
ประวัติย่อผู้วิจัย	๗๖

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น หรืออื่นๆ (พรบ.ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง, ๒๕๔๒) ล้วนแล้วแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ กิจกรรมต่างๆที่มีการผลิต การขนส่ง การใช้ การเก็บ หรือการจำหน่าย ในลักษณะต่างๆ มีการกระจายตัวอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และยังมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานภาครัฐต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากสถิติกรมธุรกิจพลังงาน มีบริษัทที่ขึ้นทะเบียน ผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงตามมาตรา ๗ และมาตรา ๗ พิเศษ ทั่วประเทศ จำนวน ๕๓ ราย ผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงตามมาตรา ๑๐ จำนวน ๒๔๗ ราย ผู้ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงตามมาตรา ๑๑ จำนวน ๒๗,๓๔๔ ราย ผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงตามมาตรา ๑๔ จำนวน ๓,๐๙๑ ราย ผู้ประกอบกิจการน้ำมันหล่อลื่น จำนวน ๑๕๔ ราย สถานีบริการน้ำมัน ๒๓,๔๗๘ ราย สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ จำนวน ๔๖๒ ราย สถานีใช้ก๊าซธรรมชาติ จำนวน ๘๕๘ ราย สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๓๕ ราย โรงบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๕๐๓ ราย สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๑,๘๓๖ ราย สถานีที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๙๑ ราย ร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว จำนวน ๔๖,๐๐๖ ราย ร้านอาหารที่มีการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวในปริมาณมาก(เฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานคร) จำนวน ๒๔๐ ราย และรถขนส่งก๊าซ ๑,๘๖๗ ราย รวมกิจการที่มีการออกไปอนุญาตโดยกรมธุรกิจพลังงานทั้งสิ้น กว่า ๑๐๖,๒๖๓ ราย (สำนักบริการธุรกิจและการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง, ๒๕๖๕)

จากข้อมูลทางสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมายมากมายทั่วประเทศ โดยจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลที่มีการขึ้นทะเบียนกับกรมธุรกิจพลังงานเท่านั้น ยังไม่รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อยที่มีปริมาณการใช้งานหรือมีปริมาณการจัดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว และรวมถึงผู้ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือมีใบอนุญาตอย่างถูกต้อง นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนกิจกรรมกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำกับดูแลภารกิจ ที่ได้รับการถ่ายโอนภายใต้การประสานงาน

ร่วมกันกับกรมธุรกิจพลังงาน ในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน ที่ต้องกำหนดแนวทางหรือลักษณะการดำเนินการต่างๆที่จำเป็นเพื่อควบคุมกิจการ

น้ำมันเชื้อเพลิงบางประเภท ที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ ทำให้ในการยื่นคำขอที่เกี่ยวข้องกับประกอบกิจการ น้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม มีสถานที่ที่หลากหลายที่สามารถดำเนินการติดต่อได้ไม่ว่าจะเป็นกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกัน ขั้นตอนหรือกระบวนการ ในการแจ้งหรือการขอใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง ยังคงมีความยุ่งยากซ้ำซ้อน ยังไม่มีระบบการตรวจสอบการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือเทคโนโลยีสำหรับการตรวจสอบ สถานประกอบกิจการที่ใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยปัจจุบันใช้ลักษณะการยื่นคำขอ ด้วยเอกสาร ตัวจริงพร้อมสำเนาหลายฉบับ เพื่อส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน เกิดความยุ่งยากหรืออาจผิดพลาดในการจัดเตรียมเอกสาร และอาจเกิดการสูญหายในขั้นตอนการทำงานได้ แม้ในขั้นตอนต่าง ๆ นั้นมีระยะเวลากำกับและกำหนดไว้ เพื่อการแก้ไขเพิ่มเติม หรือการดำเนินการ กิจกรรมต่างๆระหว่างขั้นตอน แต่ผู้ประกอบการที่ดำเนินการขอใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาต ไม่สามารถติดตามสถานะ ของการแจ้งขออนุญาต ของการต่อใบอนุญาต หรืออื่นๆได้ เนื่องด้วยไม่มีระบบการบริหารจัดการหรือกำกับดูแลเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร รับส่งเอกสาร และทำธุรกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หรือสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนใกล้เคียง หน่วยงานต่างๆในพื้นที่อาจไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว จึงอาจก่อให้เกิดการติดต่อลูกถาม เกิดความรุนแรงของสถานการณ์ที่เพิ่มขึ้นจากความล่าช้า และขาดข้อมูลสนับสนุนในการระงับเหตุดังกล่าว

บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในบริษัทผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมายรายใหญ่ของประเทศที่มีการประกอบกิจการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ปัจจุบันเป็นผู้ครอบครองใบอนุญาตภายใต้ตราสินค้า พีทีจี ทั้งในประเภทคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน ถังขนส่งน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว และ โรงบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ใบอนุญาตทั่วประเทศ ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีการศึกษากระบวนการวิธีการควบคุมดูแล และพัฒนาแพลตฟอร์มต้นแบบเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัทขึ้นทะเบียนในระบบกรมธุรกิจพลังงาน เรียกว่า ระบบ E-Fuelpermit เป็นแพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันที่สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และบนระบบคลาวด์ (On-Cloud) มีการทำงานหลักๆในการจัดเตรียมเอกสารตามข้อบังคับทางกฎหมาย เก็บและบันทึกข้อมูลเอกสาร ตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูล

แจ้งเตือนกิจกรรมที่สำคัญทางกฎหมาย หรือกิจกรรมภายในองค์กร ผลิตเอกสารสำคัญอัตโนมัติจัดระเบียบและเก็บเอกสารตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบกระบวนการทำงานด้านเอกสารภายในองค์กร รวมถึงใช้ในการยื่นขออนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย ยื่นขอต่อใบอนุญาตประกอบกิจการประจำปี ขอใบแทนใบอนุญาตในกรณีต่างๆ ตรวจสอบสถานะคำขอต่างๆ และเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย (Legal Compliance) เลขานุการบริษัท (Company Secretary) หรือผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านกฎหมาย และธรรมาภิบาลขององค์กรเอกชน กับหน่วยงานภาครัฐ

เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ในการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆ สามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิงพลังงาน การสำรองพลังงาน หรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป จึงควรมีระบบหรือแพลตฟอร์มที่ใช้เพื่อยืนยันค่าขอ ขึ้นทะเบียน รับ-ออกใบอนุญาต และตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit : กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลและการดำเนินงาน ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง
๒. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้งอนุญาต ควบคุม ตรวจสอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit
๓. เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป

๔

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เน้นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit โดยเป็นกรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่านั้น

๒. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการศึกษา คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และกลุ่มผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๒.๑ หน่วยงานภาครัฐได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ผู้ประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ๒ ประเภท คือ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ กิจการที่เพื่อจะประกอบกิจการ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน และ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ ได้แก่ กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบกิจการได้

โดยแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันในปัจจัยต่างๆ ด้านบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนและลำดับในการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร การตรวจสอบควบคุมดูแล

ทั้งนี้ ยังมีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อขอทราบวิสัยทัศน์และคำแนะนำเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีระบบ E-Fuelpermit เพื่อนำมาประกอบในการอภิปรายผล

๓. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการรวบรวมปัญหา การทบทวนวรรณกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การแปลผลข้อมูล สรุปผลวิจัยและอภิปรายผล ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้นใน เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยค้นคว้าหาแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคมน้ำมัน

๕

เชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารต่างๆ ทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการปฏิบัติ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ วารสาร บทความ และความคิดเห็นของผู้บริหารหรือนักวิชาการ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์เรียบเรียงและอ้างอิงประกอบเนื้อหาจนได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนา ระบบ E-Fuelpermit ต่อไป โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. แนวทางการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit :กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) มีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

๑.๑ ดำเนินการศึกษาวเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการศึกษา แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit

๑.๒ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ พร้อม

ทั้งสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ในระหว่างเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และกลุ่มผู้ประกอบการกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๑๕ คน

๑.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการถอดบทสนทนา และวิเคราะห์เนื้อหาจัดกลุ่มตามหมวดหมู่ ดีความ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยนำผลที่ได้มายืนยันผล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ หรือขยายความเพื่ออธิบายข้อค้นพบให้ลุ่มลึก เพิ่มเติมในขั้นตอนสุดท้าย

๑.๔ สรุปผลการวิจัยด้วยการเขียนรายงานผลการวิจัย พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคูน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit

๒. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงานภูมิภาค หรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ คน ผู้ประกอบการกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๒

๖

และ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ จำนวน ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕ คน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลในระดับลึกได้ โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ดังนี้

๒.๑ เป็นผู้ที่มีบทบาท หน้าที่ หรือมีความเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคูน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๒ เต็มใจให้ข้อมูล

๓. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้แนวคำถามการวิจัย (Research Guideline) เป็นเครื่องมือสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเจาะจง ผู้วิจัยสร้างกรอบและข้อคำถามที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการให้ความหมาย สถานการณ์ปัจจุบัน การรับรู้ ปัญหาและอุปสรรค

๔. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำความรู้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบ E-Fuelpermit มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการศึกษา เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์โดยนำแนวทางการสัมภาษณ์ไป

นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญและคณาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนตามวัตถุประสงค์ และมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้

๔.๑ การสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยนำความรู้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ มาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

๔.๒ กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการศึกษาเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบบ สัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของ เนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง ชัดเจน ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

๔.๓ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา

๔.๔ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการสัมภาษณ์

๗

๕. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๕.๑ แหล่งที่มาของข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือใน การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีแนวคำถามการวิจัย (Research Guideline) และ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งขอ ความอนุเคราะห์ในการจัดบันทึกและบันทึกเสียง

ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยมีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อ แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นของตนเองต่ออีกฝ่ายอย่างอิสระ พร้อมทั้งใช้เครื่องบันทึกเสียงและ จัดบันทึกข้อมูล ประเด็นที่สำคัญ น่าสนใจ ร่วมกับการสังเกตเพื่อเก็บรายละเอียดสภาพแวดล้อม พฤติกรรม เหตุการณ์ คำสนทนาที่เกี่ยวข้อง และในขณะเดียวกันพิจารณาข้อมูลเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์ประมาณ ๔๐-๖๐ นาที หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลครบทุกประเด็นที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลหลักและ ความสามารถของผู้สัมภาษณ์ จนข้อมูลมีความครบถ้วนหรืออิ่มตัว (Data Saturation) หลังจากเก็บ ข้อมูลแต่ละครั้งจะบันทึกข้อมูลและถอดเทปอย่างละเอียดเป็นรายวันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและ ความผิดพลาด ขาดหายของข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลและบทบาทผู้วิจัย

๕.๑ การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลและบทบาทผู้วิจัย

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ขั้นตอน การวิจัย การนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์และความเสี่ยงในการเข้าร่วมการวิจัย สิทธิในการตอบหรือไม่ ตอบคำถาม สิทธิในการถอนตัวออกจากการวิจัยได้เมื่อต้องการโดยไม่จำเป็นต้องชี้แจงเหตุผล ความมี อิสระในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยที่จะไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ ผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อสงสัยและให้เวลาในการทบทวนความคิดก่อนตัดสินใจตอบคำถาม โดยผู้วิจัยมีการ ขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลจัดบันทึกข้อความการสัมภาษณ์และการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ก่อน ดำเนินการสัมภาษณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคำนึงถึงความยินยอมและความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลอยู่

ตลอดเวลา ในด้านการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงกับผู้ให้ข้อมูลเรื่องการไม่เปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่จะส่งผลเชิงลบเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลจากการนำเสนอผลการวิจัย และการใช้นามสมมติเพื่อปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งแจ้งผู้ให้ข้อมูลทราบเรื่องการทำลายหลักฐานการบันทึกเสียงเมื่อสิ้นสุดการวิจัย นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่นำไปอภิปรายหรือตีพิมพ์เผยแพร่จะถูกนำเสนอในภาพรวม และถูกใช้เพื่อประโยชน์เชิงวิชาการเท่านั้น

๘

๖. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาวิธีการดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและดำเนินการตามอย่างเคร่งครัด กำหนดคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลัก เก็บข้อมูลโดยเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมตามคุณภาพของข้อมูลที่จะได้รับ มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล คุณสมบัตินี้และคุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูล การตั้งคำถาม วิธีการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ และเตรียมความพร้อมการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

๖.๑ การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) เพื่อให้ข้อมูลเป็นระเบียบและสะดวกในการนำมาใช้งาน ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบคำต่อคำ (Verbatim) อ่านข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ทบทวนข้อมูล เพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลหลักรับรู้ เข้าใจ และการตีความให้ความหมาย

๖.๒ การแสดงข้อมูล (Data Display) โดยเขียนเชิงพรรณนาข้อความที่ได้มาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่ถูกจัดระเบียบตามกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อบรรยายถึงเรื่องราวอย่างมีความหมายและตรงประเด็น โดยนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปสนทนาและจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็น (Content Analysis) เพื่อแสดงสาระสำคัญของระบบ E-Fuelpermit

๖.๓ การสรุปตีความและตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion , Interpretation and Verification) โดยนำมาหาบทสรุปพร้อมกันพร้อมเขียนคำบรรยายตามลักษณะหัวข้อนั้น ๆ

๖.๔ การตรวจสอบคุณภาพข้อมูลเชิงคุณภาพ (Trustworthiness of The Study) โดยการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยเทคนิควิธีสามเส้าของ Patton (๑๙๙๐) มีวิธีการตรวจสอบสามเส้า ดังนี้

๖.๔.๑ การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participate Observation) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) พร้อมทั้งจดบันทึก ตลอดจนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๖.๔.๒ การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ต่างกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

๖.๔.๓ การตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Trustworthiness) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยหรือผู้สัมภาษณ์สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย มีผลต่อความถูกต้องและเป็นจริงของข้อมูล

๖.๔.๔ การยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Member Checking) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลับไปให้ผู้สัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องว่าจริงตรงตามความรู้สึกของผู้สัมภาษณ์หรือไม่

๖.๔.๕ การตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) ผู้วิจัยศึกษาระเบียบวิธีวิจัย อธิบายขั้นตอนการทำวิจัย และวิธีการเก็บข้อมูลอย่างละเอียด พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลครบถ้วน ครอบคลุม และมีการนำข้อมูลไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๖.๔.๖ การยืนยันผลการวิจัย (Conformability) เป็นการเก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไว้เป็นระบบพร้อมสำหรับการตรวจสอบ (Audit Trail) ทั้งการบันทึกข้อมูล การสัมภาษณ์ ด้วยเทปบันทึกเสียง การถอดเทปสนทนาแบบคำต่อคำ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการสัมภาษณ์จากการอ่านบันทึกการถอดความยืนยันว่าข้อมูลที่ได้อาจไม่ได้เกิดจากความลำเอียงหรือคิดขึ้นเองของผู้วิจัย

๖.๔.๗ การบันทึกภาคสนาม (Field Note) โดยจดบันทึกเหตุการณ์ ความรู้สึกกิจกรรม บทสนทนา และปัญหาที่เกิดขึ้นในสนามวิจัย เพื่อนำมาใช้เตือนความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล และช่วยวิเคราะห์ข้อมูลตามความเป็นจริง

๖.๔.๘ การอ้างอิงคำพูด (Quotation) ของผู้ให้ข้อมูลในการนำเสนอข้อมูล โดยใช้ถ้อยคำของผู้ให้ข้อมูลให้มากที่สุด

๖.๔.๙ ผลสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูล (Playback Method) อย่างละเอียด ด้วยวิธีการเสนอผลการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลฟัง และให้พวกเขาแสดงความคิดเห็น เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรงตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล

๖.๔.๑๐ การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล เช่น การรหัส (Coding) การจัดกลุ่มข้อมูล (Category) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การหาโครงเรื่อง (Theme) และการแปลความหมาย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบและทบทวนอยู่เสมอ

๖.๔.๑๑ การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (Transferability) ผู้วิจัยเขียนระเบียบวิธีวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและบริบทที่ศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของงานวิจัยในการนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงลักษณะแนวทางการพัฒนาระบบ E-Fuel permit เพื่อใช้ในการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

๒. ทำให้ทราบสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะช่วยให้สามารถเสนอแนวทางการเตรียมความพร้อม ในการพัฒนา

ระบบเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการนำเทคโนโลยี ระบบการจัดการ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๓. ผลการวิจัยจะทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีแนวทงนโยบายและ แผนการการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit เพื่อมุ่งหวังให้ หน่วยงานในทุกภาค ส่วนมีความสะดวก รวดเร็ว ลดการใช้ทรัพยากร และกำลังคนในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการ ดำเนินการต่างๆ

คำจำกัดความ

ระบบ E-Fuelpermit

หมายถึง

แพลตฟอร์มเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัทขึ้นทะเบียนในระบบกรมธุรกิจพลังงาน เป็น แพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันที่ สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และ บนระบบคลาวด์ (On-Cloud) มีการทำงานหลักๆในการจัดเตรียมเอกสาร ตามข้อบังคับทางกฎหมาย เก็บและบันทึกข้อมูลเอกสาร ตรวจสอบการ เข้าถึงข้อมูล แจ้งเตือนกิจกรรมที่สำคัญทางกฎหมาย หรือกิจกรรมภายใน องค์กร ผลิตเอกสารสำคัญอัตโนมัติ จัดระเบียบและเก็บเอกสารตาม ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบกระบวนการทำงานด้านเอกสาร ภายในองค์กร รวมถึงใช้ในการยื่นขออนุญาตประกอบกิจการน้ำมัน เชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย ยื่นขอต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ ประจำปี ขอใบแทนใบอนุญาตในกรณีต่างๆ ตรวจสอบสถานะคำขอต่างๆ และเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่าง องค์กรเอกชน กับหน่วยงาน ภาครัฐ

น้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง

ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมัน เชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และ น้ำมันหล่อลื่น และ/หรือ สิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือ ผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่ง

๑๑

น้ำมัน

หมายถึง

หล่อลื่น หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมัน ดีเซล น้ำมันเตา น้ำมันหล่อลื่น และน้ำมันอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศ

กำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงตาม กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และ

อัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๗

ก๊าซธรรมชาติ

หมายถึง ก๊าซปิโตรเลียมที่ประกอบด้วยมีเทนเป็นส่วนใหญ่ หรือ ก๊าซที่เกิดจากการเสื่อมสลายผุพังของสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งที่สืบเนื่องจากสิ่งมีชีวิต

ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

หมายถึง ก๊าซปิโตรเลียมที่ประกอบด้วยโพรเพน โพรพิลีน นอร์แมลบิวเทน ไอโซบิวเทน หรือบิวทิลีน อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างผสมกัน

การมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง

หมายถึง การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นกรณีมิไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการทิ้งหรือปรากฏในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ยานพาหนะ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนถึงสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ในบริเวณนั้น

การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง การเคลื่อนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิง จากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยทางบก ทางน้ำ ทางท่อ หรือโดยวิธีการอื่นใด

คลังน้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามปริมาณหรือประเภทกิจการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตคลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนถึงสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการเก็บ

๑๒

รักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตในโรงกลั่นหรือผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง

คลังน้ำมัน

หมายถึง คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บน้ำมัน

คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว

หมายถึง คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว

คลังก๊าซธรรมชาติ

หมายถึง คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซธรรมชาติ

สถานีบริการน้ำมัน

หมายถึง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บน้ำมัน เพื่อให้บริการน้ำมันแก่ยานพาหนะ

สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว

หมายถึง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว เพื่อให้บริการก๊าซปิโตรเลียมเหลวแก่ยานพาหนะ

สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ

หมายถึง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซธรรมชาติ เพื่อให้บริการก๊าซธรรมชาติแก่ยานพาหนะ

สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวลงในถังก๊าซปิโตรเลียมเหลว หุ่นต้มหรือกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลว และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือใบอนุญาต ให้ใช้เป็นสถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตลอดจนถึงก่อสร้าง ถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือใบอนุญาต ให้ใช้เป็นสถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ตลอดจนถึงก่อสร้าง ถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมัน และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้ง ให้ใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ตลอดจนถึงก่อสร้าง ถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงคลังน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน

๑๓

สถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้ง ให้ใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตลอดจนถึงก่อสร้าง ถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงคลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว และสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว

สถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ

หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือใบรับแจ้ง ให้ใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาก๊าซธรรมชาติ ตลอดจนถึงก่อสร้าง ถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่รวมถึงคลังก๊าซธรรมชาติ สถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ และสถานีบริการก๊าซธรรมชาติ

ถังขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง

หมายถึง ถังขนส่งน้ำมัน ถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว และ ถังขนส่งก๊าซธรรมชาติ ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ

หมายถึง ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ระบบการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวทางท่อ
และระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาพรวมของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมในประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายจัดระเบียบควบคุมการเก็บรักษาตลอดถึงการบรรจุน้ำมัน และจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันอัคคีภัย คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๗๔ ใช้บังคับตลอดจนเป็นเวลา ๖๘ ปี ต่อมาเมื่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาการในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้วิวัฒนาการอย่างรวดเร็วจึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๗๔ เนื่องจากไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบันและได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ และด้วยกฎหมายในการควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และก๊าซธรรมชาติที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันมีหลายฉบับ โดยเฉพาะก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จึงสมควรแก้ไขโดยรวมกฎหมายที่เป็นเรื่องเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในฉบับเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และสมควรปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลเพื่อความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งสมควรกำหนดให้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่น และสิ่งอื่นที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งมีลักษณะและองค์ประกอบใกล้เคียงกับเชื้อเพลิงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน มีโครงสร้างและเนื้อหาสาระที่สำคัญในการประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

๑. ประเภทของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม

กฎหมายได้กำหนดให้การประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ มี ๓ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ ได้แก่ กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันที ตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ

๑๕

ประเภทที่ ๒ ได้แก่ กิจการที่เพื่อจะประกอบการ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

ประเภทที่ ๓ ได้แก่ กิจกรรมที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบกิจการได้

๒. ประเภทของใบอนุญาตกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม

เพื่อให้สามารถแบ่งประเภทกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมได้ง่าย และมีความชัดเจนยิ่งขึ้น จึงมีใช้กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และ อัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ขึ้นเพื่อใช้ในการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อแบ่งประเภทกิจการให้ถูกต้องและเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ซึ่งในการกำกับดูแลของรัฐมีเพียงกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๓ เท่านั้น ที่จำเป็นจะต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยสามารถแบ่งประเภทของใบอนุญาตกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมออกเป็น ๒๓ ประเภท ดังนี้

๒.๑ ถังขนส่งน้ำมัน

ได้แก่ ภาชนะสำหรับบรรจุน้ำมันเพื่อใช้ในการขนส่งน้ำมันที่มีปริมาณ ความจุเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป ที่นำมาตรึงไว้กับตัวโครงรถหรือแคร่รถไฟ หรือที่สร้างเข้าไว้ด้วยกันกับตัวรถ

๒.๒ คลังน้ำมัน

ได้แก่ คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บน้ำมันมีปริมาณเกิน ๕๐๐,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๓ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม

ได้แก่ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด ในลักษณะสถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่มีปริมาณเกิน ๔๕๔ ลิตรขึ้นไป และ/หรือ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่มีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป และ/หรือ สถานที่เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยที่มีปริมาณเกิน ๑๕,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป โดยปริมาณทั้งหมดของน้ำมันในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สามรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ลิตร

๒.๔ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการแก่ยานพาหนะทางบก ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดเขตทางหลวง ถนนสาธารณะ หรือถนนส่วนบุคคล ที่มีขนาดความกว้างตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด และเก็บน้ำมันไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน

๒.๕ สถานีบริการน้ำมันประเภท ข

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการแก่ยานพาหนะทางบก ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดเขตทางหลวง ถนนสาธารณะ หรือถนนส่วนบุคคลที่มีขนาดความกว้างตามที่รัฐมนตรีประกาศ

๑๖

กำหนดและเก็บน้ำมันไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน

๒.๖ สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการแก่ยานพาหนะทางบก ที่เก็บน้ำมันที่มีปริมาณเกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน และจะเก็บน้ำมันที่มีปริมาณ ไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร ไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินอีกด้วยก็ได้ โดยการเก็บน้ำมันไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินให้เก็บได้เฉพาะน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อยเท่านั้น

๒.๗ สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันที่เก็บน้ำมันที่มีปริมาณเกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน หรือถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโปิ๊ะเหล็ก เพื่อให้บริการแก่เรือ โดยการเก็บน้ำมันไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินหรือถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโปิ๊ะเหล็ก ให้เก็บได้เฉพาะน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อยเท่านั้น

๒.๘ สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการแก่อากาศยาน

๒.๙ ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ

ได้แก่ ระบบที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายน้ำมันจากอุปกรณ์วัดปริมาตรน้ำมันผ่านท่อขนส่งน้ำมันต้นทางไปยังอุปกรณ์วัดปริมาตรน้ำมันที่ปลายทาง ซึ่งประกอบด้วยท่อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่งน้ำมัน

๒.๑๐ ถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ได้แก่ ภาชนะสำหรับบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวเพื่อใช้ในการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณความจุเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป ที่นำมาตรึงไว้กับตัวโครงรถ หรือแคร่รถไฟ

๒.๑๑ คลังก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ได้แก่ คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว และมีการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวระหว่างถังเก็บและจ่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวกับถังขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือ ภาชนะขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวทางน้ำตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

๒.๑๒ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทโรงบรรจุ

ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวลงในถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุงต้ม รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

๒.๑๓ สถานที่บรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ประเภทห้องบรรจุ

ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวลงในกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลว รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

๑๗

๒.๑๔ สถานที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ลักษณะที่สาม

ได้แก่ สถานที่ใช้ซึ่งใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๑๕ ร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว ลักษณะที่สอง

ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุอยู่ในกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุงต้มไว้เพื่อการจำหน่าย เป็นร้านจำหน่ายที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๑๖ โรงเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว ลักษณะที่สอง

ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ในการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่บรรจุอยู่ในกระป๋องก๊าซปิโตรเลียมเหลวหรือถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวหุงต้ม แต่ไม่รวมถึงสถานที่ใช้หรือร้านจำหน่าย เป็นโรงเก็บที่มีการเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่มีปริมาณเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๑๗ สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว และ มีการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวลงในถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวรถยนต์

๒.๑๘ ระบบการขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวทางท่อ

ได้แก่ ระบบที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายก๊าซปิโตรเลียมเหลวจากอุปกรณ์วัด ปริมาตรก๊าซปิโตรเลียมเหลวผ่านท่อขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวต้นทางไปยังอุปกรณ์วัดปริมาตรก๊าซ ปิโตรเลียมเหลวที่ปลายทาง ซึ่งประกอบด้วยท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่งก๊าซ ปิโตรเลียมเหลว

๒.๑๙ ถังขนส่งก๊าซธรรมชาติ

ได้แก่ ภาชนะสำหรับบรรจุก๊าซธรรมชาติที่อยู่ในสถานะก๊าซหรือของเหลว เพื่อใช้ในการขนส่งก๊าซธรรมชาติที่นำมาตรึงไว้กับตัวโครงรถหรือแคร่รถไฟ โดยจะติดตั้งหนึ่งถึงหรือ หลายถังก็ได้ และมีปริมาณความจุรวมกันเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๒๐ คลังก๊าซธรรมชาติ

ได้แก่ คลังน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซธรรมชาติ ที่มีปริมาณเกิน ๕,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๒.๒๑ สถานที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ

ได้แก่ สถานที่ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิงในโรงงานอุตสาหกรรมตาม กฎหมายว่าด้วยโรงงานโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้าง คืนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ห้างสรรพสินค้า หรือสถานที่อื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๘

๒.๒๒ สถานีบริการก๊าซธรรมชาติ

ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้สำหรับเก็บก๊าซธรรมชาติและเป็นจุดจ่าย ก๊าซธรรมชาติให้แก่ยานพาหนะ

๒.๒๓ ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ

ได้แก่ ระบบที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายก๊าซธรรมชาติตาม ผ่านท่อขนส่งก๊าซ ธรรมชาติต้นทางไปยังปลายทาง ซึ่งประกอบด้วยท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่ง ก๊าซธรรมชาติดังกล่าว

ภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศไทย

กรมธุรกิจพลังงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการเก็บ รักษา การใช้ การขนส่ง และการจัดจำหน่ายน้ำมัน ของการประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการ น้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ทางขนส่งน้ำมัน ในระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และ กฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมบางส่วน ได้มีการโอนถ่ายภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และบางส่วนยังได้มีการมอบหมาย ให้ราชการส่วนภูมิภาคด้วย

๑. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลกิจการเชื้อเพลิงควบคุมของภาครัฐ

๑.๑ พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายความว่า วิศวกรของกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

๑.๒ ผู้อนุญาต

หมายความว่า อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมาย

๑.๓ รัฐมนตรี

หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

๑.๔ คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ ภาคราชการ จำนวน ๙ คน ภาคเอกชน จำนวน ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งชำนาญการเฉพาะด้าน จำนวน ๖ คน อธิบดี

๑๙

กรมธุรกิจพลังงานเป็นกรรมการและเลขานุการ รวม ๑๙ คน

๒. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๑) เสนอแนะนโยบายและมาตรการ หรือกำหนดแนวทาง หรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัติ

(๓) ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาให้สัมปทานของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔

(๔) สอดส่องดูแลและประสานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันผลกระทบด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุ และการควบคุมอย่างอื่น

(๖) ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

๓. บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

กฎหมายกำหนดให้รัฐมีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ โดยมีอำนาจในการเวนคืนที่ดินเอกชนเพื่อใช้ในกิจการ รวมทั้งมีมาตรการให้ความคุ้มครองแก่การดำเนินการของรัฐ หรือหากมีความจำเป็นสามารถให้เอกชนรับสัมปทานดำเนินการนี้ได้

คณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงและระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพื่อให้บริการ (มาตรา ๓๑)

คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้เอกชนเป็นผู้รับสัมปทานในการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ (มาตรา ๔๓)

พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้กรมธุรกิจพลังงานออกหลักเกณฑ์การจัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตรบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ เพื่อให้การประกอบกิจการขนส่งน้ำมัน

ทางท่อเป็นไปด้วยความปลอดภัยและเป็นการป้องกันอันตรายต่อประชาชนและระบบการขนส่งน้ำมัน ทางท่อ กรมธุรกิจพลังงานจึงได้ออก “ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำ เครื่องหมายแสดงในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ พ.ศ. ๒๕๕๔”

แนวคิดเกี่ยวกับระบบ E-Fuelpermit

ระบบ E-Fuelpermit เป็นแพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันที่สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และบนระบบ คลาวด์ (On-Cloud) ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะเพื่อช่วยในการทำงานในองค์กร ที่เป็นลักษณะ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการควบคุมประเภทที่สาม ซึ่งต้องมี

๒๐

ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุม นวัตกรรมนี้ถูกออกแบบมา เหมาะสำหรับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ ด้านใบอนุญาตของบริษัท เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านกฎหมาย หรือ ด้านใบอนุญาต และผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านธรรมาภิบาลบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องมีระบบ อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการทำงาน นวัตกรรมนี้จะช่วยให้บุคลากรเหล่านี้สามารถจัดเตรียมเอกสาร ที่ต้องจัดทำตามกฎหมายได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง เช่น ขออนุมัติเริ่มต่างๆต่อผู้มีอำนาจอนุมัติในองค์กร การจัดเก็บเอกสารที่ได้รับการอนุมัติ เพื่อใช้อ้างอิงในอนาคต การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบคำขอ ใบอนุญาตกิจการควบคุม การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบการต่อใบอนุญาตกิจการควบคุม ซึ่ง นอกจากงานที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ระหว่างภาครัฐและเอกชน หรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการตรวจสอบสถานะใบอนุญาต สถานะคำขอต่างๆ รวมถึง ตรวจสอบขั้นตอนต่างๆในการทำงานเพื่อลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งนอกจากนวัตกรรมนี้จะมี ส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานจากการทำงานบนกระดาษมาเป็นการทำงานด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์แล้ว การจัดเก็บหลักฐานการทำงาน การอนุมัติ และการตัดสินใจต่างๆของคณะ ผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อแสดงเป็นหลักฐานถึงการทำงานด้วยความสุจริตระมัดระวังและรอบคอบ อีกด้วย

ระบบ E-Fuelpermit มีรูปแบบการติดตั้งสำหรับการใช้งานอยู่ ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑. On-Cloud คือ ระบบ Server หรือ การวางฐานข้อมูลไว้ในระบบ Server ที่อยู่บน Cloud ซึ่งผู้ใช้งานจะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของการแบ่งปัน และเชื่อมต่อข้อมูล อีกทั้งการลงทุนค่อนข้างต่ำ ผู้ใช้งานไม่ต้องลงทุนในการซื้อ Hardware หรือ Software เอง ซึ่งในส่วนนี้ผู้ให้บริการจะเป็นผู้ดูแล Hardware และ Upgrade ซอฟต์แวร์ให้ทันสมัย อยู่เสมอ โดยผู้ใช้งานต้องทำการจ่ายค่าเช่าเป็นรายเดือน และคิดค่าใช้จ่ายตามการใช้งานจริง ทำให้ ผู้ใช้งานสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้

๒. On-Premise คือ การที่ติดตั้ง หรือ วางระบบ Server ไว้ภายในองค์กร โดยอาศัย การแชร์ข้อมูลจากส่วนกลางของ Server พนักงานทุกแผนกจะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่แชร์ผ่าน Server ในองค์กร ซึ่งการใช้ระบบแบบ On-Premise จะต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูง นอกจากนี้ยังต้องทำการ ติดตั้ง Hardware, Software บำรุงรักษา หรือ Upgrade ระบบเอง เพื่อให้ระบบ Server สามารถใช้ งานได้อย่างราบรื่น เพราะถือว่าเป็นบริษัทที่มีประชาชนทั่วไปเป็นเจ้าของ

ระบบ E-Fuelpermit มีหลักการทำงานและฟังก์ชันดังต่อไปนี้

๑. ฟังก์ชันการเก็บและบันทึกข้อมูล เช่น หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล เอกสารแสดงสิทธิใช้ที่ดิน เอกสารแสดง กล้วย์ขอรับใบอนุญาตที่ดินมีสิทธิใช้ที่ดิน หรือหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดิน หรือหนังสือยินยอมจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบที่ดินดังกล่าว หนังสือแจ้งการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง แผนผังกิจการ ทั้งแผนผังบริเวณและ

๒๑

แบบก่อสร้างระบบความปลอดภัย ระบบควบคุมมลพิษ ระบบท่อน้ำมัน ระบบท่อดับเพลิง ระบบบำบัดน้ำเสียหรือแยกน้ำปนเปื้อนน้ำมัน ระบบอุปกรณ์รักษา แบบระบบไฟฟ้า ระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า และสิ่งปลูกสร้างอื่น รายการคำนวณความมั่นคงแข็งแรงและระบบที่เกี่ยวข้อง หนังสือรับรองของวิศวกร สัญญาประกันภัยหรือกรมธรรม์ประกันภัย ความรับผิดชอบตามกฎหมายแก่ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่สาม เป็นต้น โดยโปรแกรมจะกำหนดให้ผู้ใช้งานเก็บข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้แก่ ซึ่งส่วนใหญ่เอกสารเหล่านี้จะเป็นเอกสารสำคัญที่ใช้ประกอบคำขอรับใบอนุญาต และประกอบคำขอต่อใบอนุญาตกิจการควบคุม โดยผู้ใช้จะกรอกข้อมูลตามที่โปรแกรมกำหนดไว้ เมื่อกรอกครบถ้วน ก็หมายความว่าเอกสารที่เตรียมไว้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

๒. ฟังก์ชันระบบคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการถือว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคล เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เรียบอกจึงมีการเชื่อมต่อกับ “ระบบขอความยินยอมอิเล็กทรอนิกส์” และจัดเก็บข้อมูลการให้ความยินยอมไว้เป็นระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด มีระบบลบหรือทำลายข้อมูลเมื่อเจ้าของข้อมูลร้องขอ โดยสามารถตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูล การแก้ไขเพิ่มเติม การลบข้อมูล เพื่อความปลอดภัยของข้อมูล

๓. ฟังก์ชันการแจ้งเตือน เช่น แจ้งเตือนให้จัดเตรียมเอกสารยื่นขอต่อใบอนุญาต ประกอบกิจการควบคุม แจ้งเตือนให้มีการยื่นคำขอต่อใบอนุญาตกิจการควบคุม แจ้งเตือนให้มีการยื่นขอต่อบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงในกิจการควบคุม โดยระบบจะแจ้งเตือนล่วงหน้าก่อนถึงวาระดังกล่าว รวมถึงระบบจะมีการนับระยะเวลาดังกล่าวให้ถูกต้องตามกฎหมาย เราแจ้งเตือนทางอีเมลในระบบของบริษัท

๔. ฟังก์ชันกำกับการทำงาน เช่น เมื่อบริษัทต้องประชุมกรรมการ จะแจ้งไปยังส่วนต่างๆ เพื่อให้ส่งเรื่องที่มีความจำเป็นต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการ และหน่วยธุรกิจนั้นๆจะต้องส่งเอกสารประกอบการประชุมมาไว้ในระบบภายในกำหนดเวลาที่เหมาะสม เพื่อที่เลขานุการบริษัทจะได้กำหนดวาระการประชุมและส่งหนังสือเชิญประชุมไปยังกรรมการ ก่อนวันประชุมตามเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้คณะกรรมการได้มีเวลาอ่านรายละเอียดที่จะต้องขออนุมัติ อันเป็นการส่งเสริมให้บริษัทมี Good Governance เมื่อเอกสารพร้อมแล้ว ระบบจะส่งหนังสือเชิญประชุมไปพร้อมกับเอกสารประกอบไปยังกรรมการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยกรรมการจะเห็นการแจ้งเตือนอัตโนมัติในแอปพลิเคชัน

๕. ฟังก์ชันการผลิตเอกสารอัตโนมัติ ได้แก่เอกสารสำคัญต่างๆ แบบคำขอต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้วยเอกสารเหล่านี้จะมีแบบฟอร์มที่ใช้ถ้อยคำที่พึงมีตามกฎหมาย ในการขออนุมัติในเรื่องต่างๆ เมื่อก่อนข้อมูลครบถ้วนในลักษณะของแบบสอบถาม ตามที่โปรแกรมได้กำหนดไว้ระบบจะผลิตเอกสารโดยอัตโนมัติ แต่ก็สามารถปรับแต่งถ้อยคำเองได้ให้สละสลวยตามความเหมาะสม ซึ่งนอกจากจะมีแนวทางในการจัดทำเอกสารเป็นข้อเสนอแนะอยู่ในระบบ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ความรู้ จะแก้ปัญหาการ

๒๒

ขาดแคลนบุคลากรได้ เติมนักงานที่มาทำงานแทนจะสามารถทำงานต่อได้ง่ายโดยปราศจากข้อผิดพลาด

๖. ฟังก์ชันการจัดเก็บเอกสาร ระบบจะจัดเก็บเอกสารดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ใช้อ้างอิงได้ในอนาคตเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด และภายในกำหนดอายุความสูงสุดตามกฎหมาย เช่น เอกสารใดที่กฎหมายกำหนดให้เก็บไว้ ๕ ปี ก็จะถูกเก็บไว้ในระบบไม่น้อยกว่า ๕ ปี แต่ไม่เกินระยะเวลาอายุความการฟ้องคดีตามกฎหมาย ซึ่งเหล่านี้ผู้ใช้งานไม่ต้องคิดเองแต่ระบบจะกำหนดโดยอัตโนมัติไว้เช่นนั้น

๗. ฟังก์ชันความมั่นคงปลอดภัย Share & Security มีระบบการเข้าถึงชั้นความลับจำกัดสิทธิ์เข้าถึงข้อมูล สามารถเลือกแจ้งสิทธิ์การเข้าถึงเอกสารภายในระบบการจัดการเอกสารได้ โดยระบบจะทำการจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงการใช้งานของข้อมูลเอกสาร สามารถระบุเป็นรายชื่อ หรือเป็นฝ่ายที่สามารถเข้าถึงเอกสารได้ เพื่อความปลอดภัยของเอกสาร นอกจากการกำหนดสิทธิ์เข้าถึงเอกสารแล้ว ในระบบยังทำการรักษาเอกสารต้นฉบับ เพื่อป้องกันปัญหาลบเอกสารไปโดยไม่ตั้งใจ และสามารถตรวจสอบผู้เข้าถึงระบบ ผู้อ่านเอกสาร ผู้ทำสำเนา ผู้แก้ไข ผู้ส่งพิมพ์ ผู้ลบ หรือทำลายเอกสาร ระบบป้องกันการลบ หรือทำลายเอกสาร

ระบบนี้จะเป็นการนำงานที่ต้องทำซ้ำๆ มาจัดทำเป็นระบบอัตโนมัติ โดยแปลงงานที่ผู้ปฏิบัติงานเคยต้องทำโดยการสร้างสรรค์ทุกครั้งมาเป็นงานในรูปแบบ Routine ซึ่งทำให้ประหยัดเวลาประหยัดแรงงานในการทำงาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

๑. ภาพรวมของแอปพลิเคชันสำหรับองค์กร

โปรแกรมประยุกต์ (Application Program) หรือ ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน (Application Software) ในบางครั้งเรียกว่า แอปพลิเคชัน หรือ แอป เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ถูกออกแบบให้รองรับการทำงานหรือกิจกรรมหลายด้านเพื่อประโยชน์ของผู้ใช้ ตัวอย่างแอปพลิเคชัน ได้แก่ โปรแกรมประมวลคำ (Word Processor) แผ่นตารางทำการ (Spreadsheet) แอปพลิเคชันบัญชี (Accounting Application) เว็บเบราว์เซอร์ แอปพลิเคชันเล่นคลิปลี้อ (Media Player) โปรแกรมจำลองการบิน (Flight Simulator) เกมคอนโซล หรือโปรแกรมตัดต่อภาพ (ZIFF DAVIS LLC, ๒๐๒๓)

ในโลกปัจจุบันต้องยอมรับว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบไอที ระบบซอฟต์แวร์ และอินเทอร์เน็ต กลายเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกองค์กร ไม่ว่าจะในแง่ภูมิไหนก็ตาม

อาจเรียกได้ว่าพอการเข้าถึงโลกของอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเรื่องง่าย ทุกคนในสมัยนี้จึงยอมพกโทรศัพท์ติดไว้ข้างตัวตลอดเวลา นอกจากเรื่องของการติดต่อสื่อสารทั่วไปแล้วยังอาจเป็นเรื่องของการทำงานด้วย เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายไปอีกระดับ การที่บริษัทมีแอปพลิเคชันสำหรับองค์กรนั้นเป็นส่วนหนึ่งในวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานในองค์กรได้ การนำแนวคิดปรัชญาหรือการ

นำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สะดวกและง่ายมาปรับใช้กับองค์กรจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นได้ ซึ่งแอปพลิเคชันสำหรับองค์กรนั้นมีประโยชน์และความสำคัญต่อองค์กรหลายอย่าง เช่น ช่วยให้การดำเนินงานระหว่างคนในองค์กรราบรื่น ทำให้มีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกมากยิ่งขึ้น ผ่านการใช้แอปพลิเคชันสำหรับองค์กรไม่ต้องรบกวนความเป็นส่วนตัวในการใช้ช่องทางติดต่อส่วนตัวในการคุยงานสามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ต้องรอเข้าบริษัทอย่างเดียว งานเสร็จทันตามกำหนดเพราะสามารถใช้แอปตารางงานเช็คกำหนดส่ง ประเมินงานได้ง่ายเพราะแอปพลิเคชันสำหรับองค์กรมีระบบที่สามารถวิเคราะห์การทำงานของพนักงานได้รายบุคคล สามารถทำงานแบบกลุ่มได้ดีขึ้น อาจใช้แอปปฏิทินตารางงานเพื่อดูว่าแต่ละโครงการใครเป็นผู้รับผิดชอบ งานอยู่ในขั้นตอนใดแล้ว หรือมีกำหนดส่งเมื่อใด

๒. ประเภทของแอปพลิเคชันสำหรับองค์กร

แอปพลิเคชันสำหรับองค์กรนั้น ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับองค์กรเป็นอย่างมาก มีประโยชน์หลายอย่างที่ต่อองค์กรและพนักงาน กล่าวได้ว่าแอปพลิเคชันสำหรับองค์กรนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก สำหรับแอปพลิเคชันสำหรับองค์กรที่มีการใช้งานโดยทั่วไป สามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์การใช้งานได้ ๖ ประเภท ดังนี้

๒.๑ แอปพลิเคชันปฏิทินตารางงาน

มีจุดเด่นที่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย แม้ว่าตารางงานจะมีการเปลี่ยนแปลง แต่แอปพลิเคชันจะช่วยทำให้ก็จะไม่พลาดทุกการนัดหมาย เพราะแอปตารางงานนี้เป็นการผสมผสานระหว่างดิจิทัลกับตารางงาน ที่จะทำให้สามารถดูนัดหมายในตารางได้ทุกที่ แทนการจดตารางงานในปฏิทินแบบเดิม หากมีการเปลี่ยนแปลงตารางงาน ย้ายสถานที่ กำหนดเวลาเกิดเปลี่ยนกะทันหัน การแก้ไขอาจทำได้ยากและปฏิทินจะดูไม่สะอาดไม่เป็นระเบียบ ซึ่งแอปพลิเคชันปฏิทินตารางงานนี้จะทำให้การจัดการตารางงานง่ายมากขึ้น สามารถใช้บันทึกย่อ เตือนความจำ ปรับเปลี่ยนตารางงานได้ทันทุกสถานการณ์ ตัวอย่างแอปตารางงานที่นิยมใช้กัน เช่น Google Calendar, MS Outlook หรือ Calendar เป็นต้น

๒.๒ แอปพลิเคชันจัดเก็บข้อมูล

เหมาะใช้ในการทำงานเป็นหลัก ข้อมูลต่างๆ ในการทำงานของทุกองค์กรย่อมมีข้อมูลจำนวนมาก เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีที่จัดเก็บข้อมูลไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหา การใช้แอปพลิเคชันจัดเก็บข้อมูลที่แบบออนไลน์ได้จึงสะดวกและเหมาะในการทำงาน เพราะไม่

๒๔

ว่าจะอยู่ไหนก็สามารถเข้าถึงข้อมูลที่จัดเก็บไว้ได้ แอปใช้เก็บข้อมูลที่นิยมใช้มีอยู่หลายแอปด้วยกัน เช่น Dropbox, Google Drive หรือ Microsoft OneDrive เป็นต้น

๒.๓ แอปพลิเคชันติดต่อสื่อสาร

มีจุดเด่นตรงที่สามารถทำให้พนักงานในองค์กรแยกการติดต่อจากที่ทำงานออกจากความเป็นส่วนตัวได้ บางองค์กรใช้แอปพลิเคชัน Line ในการติดต่อสื่อสาร จนล่วงล้ำพื้นที่ชีวิตส่วนตัวของพนักงานในองค์กร หรือบางครั้งการส่งไฟล์งานต่างๆ ผ่านทาง Line ก็อาจจะหมดอายุไวจนไม่สามารถเปิดดูได้อีกครั้งด้วย แต่ปัญหานี้จะหมดไปหากใช้แอปพลิเคชันสำหรับองค์กรโดยเฉพาะในการติดต่อสื่อสารกัน เช่น MS Team ของ Microsoft , Slack หรือ Workplace เป็นต้น

๒.๔ แอปพลิเคชันจัดบันทึก

ถือเป็นการแอปพลิเคชันที่เอาไว้อัดสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะไอเดียงาน ข้อมูลที่สำคัญ รายละเอียดต่างๆ การนัดหมาย หรือโน้ต แอปพลิเคชันนี้เป็นแอปที่ควรมีในองค์กร บางแอปถูกออกแบบให้จัดบันทึกทำงานในโทรศัพท์ก็ได้ สามารถจัดบันทึกได้หลากหลาย มีการบันทึกด้วยเสียง การพิมพ์ การเขียน ใส่รูป แบนไฟล์และที่สำคัญมีการแจ้งเตือนให้ด้วย พร้อมกับมีฟังก์ชันการตกแต่งสวยงาม ใช้งานง่าย เช่น One Note โดย Microsoft, Evernote หรือ Squidnotes เป็นต้น

๒.๕ แอปพลิเคชันจัดลำดับงาน

ถือเป็นการแอปที่ใช้วางแผนการทำงานได้ดีมาก ถือเป็นตัวช่วยที่ดีในการช่วยจัดลำดับการทำงานและบริหารเวลาให้สามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นงานไม่ล้นมือ สามารถติดตาม วางแผนการทำงาน จัดระเบียบตารางงานประจำวันได้ดี อีกทั้งยังสามารถแนบไฟล์จากคอมพิวเตอร์ เช่น Dropbox หรือ Google Drive ได้ด้วย ทำให้เห็นภาพรวมของการทำงานอัปเดตความเคลื่อนไหวเชื่อมต่อกันทั้งทีม เช่น Asana, Trello หรือ Google Tasks เป็นต้น

๒.๖ แอปพลิเคชันเซ็นเอกสาร

เป็นการแอปพลิเคชันที่ควรมีในองค์กรเพราะปัจจุบันนี้การทำงานแบบออนไลน์ถือเป็นการช่องทางที่สะดวกรวดเร็ว การมีแอปพลิเคชันเซ็นเอกสารจะทำให้งานดำเนินการได้เร็วขึ้นมาก ไม่ต้องรอพิมพ์เอกสาร รอนัดเจอเพื่อเซ็นลงกระดาษ เพียงแค่ใช้แอปพลิเคชันเซ็นเอกสารออนไลน์สามารถทำได้ทันทีไม่ต้องเสียเวลา หรือสามารถเปิดกล่องสแกนเอกสารเพื่อเซ็น หรือเปิดเปิดไฟล์งานเพื่อเซ็น แล้วส่งต่อให้ผู้รับเอกสารได้ทันที แอปที่น่าสนใจมีดังนี้ DocuSign, HelloSign และ SignNow (บจก. ซีดับเบิลยู ทาวเวอร์. 2566)

๓. การพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันขั้นตอนกระบวนการกำกับดูแลกิจการเชื้อเพลิงควบคุมภายในองค์กรต่างๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีเครื่องมือ เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวก ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการจัดการ

๒๕

เอกสาร เช่น การจัดเก็บ หรือจัดระเบียบเอกสาร การค้นหาเอกสาร การสร้าง หรือผลิตเอกสาร ที่เกี่ยวข้องในด้านกฎหมาย การติดตามการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร รวมถึงการแบ่งขอบเขตการทำงาน และแบ่งสิทธิ์ ในการเข้าถึงเอกสารของแต่ละฝ่ายแต่ละส่วนในองค์กร เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกัน ยังไม่มีแอปพลิเคชันใดการวางจำหน่ายหรือเปิดให้บริการเฉพาะด้านการกำกับดูแลงานด้านกฎหมายตลาดทุน ดังลักษณะของการจัดการเอกสารต่างจึงทำให้องค์กรต่างๆ ต้องใช้วิธีการประยุกต์ฟังก์ชันของแอปพลิเคชันต่างๆ ที่มีให้บริการในท้องตลาดทั่วไป โดยอาศัยคุณสมบัติจากแอปพลิเคชันที่หลากหลายและใกล้เคียงกับความต้องการมากที่สุด หรือสามารถใช้ทดแทนกันได้ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็น แอปพลิเคชันจัดการเอกสาร แอปพลิเคชันผลิตเอกสารอัตโนมัติ แอปพลิเคชันแจ้งเตือนกิจกรรม แม้จะช่วยลดเวลาได้ในหลายขั้นตอน แต่ก็ยังคงก่อให้เกิดความผิดพลาด และความไม่สะดวก เนื่องจากการทำงานด้วยหลายเครื่องมือ จึงอาจทำให้เกิดการสูญหายของข้อมูล เกิดความผิดพลาดในการแจ้งเตือน เอกสารสำคัญอาจส่งไม่ถึงมือผู้รับ รวมถึงอาจเกิดความล่าช้าและเพิ่มขั้นตอนในการทำงานหลายขั้นตอน แอปพลิเคชัน หรือโปรแกรมต่างๆ ที่นำมาประยุกต์เพื่อการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมในปัจจุบัน เรียกว่า Document Management System หรือ DMS คือ ระบบจัดการเอกสารแบบครบวงจร ในลักษณะ Digital ซึ่งหลักในการทำงานของระบบนี้คือ ช่วยจัดเก็บเอกสาร (Store) จัดการเอกสาร (Manage) ติดตามเอกสาร (Track) ในรูปแบบเอกสาร

อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic) ทั้งนี้ Document Management System ระบบจัดเก็บเอกสาร ถือเป็น ส่วนหนึ่งของระบบ ECM (Enterprise Content Management) หรือก็คือระบบที่ช่วยจัดการ จัดเก็บ ควบคุม และบริหารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สรุปก็คือระบบ DMS เป็นระบบการจัดการเอกสารย่อยของ ECM อีกที โดยระบบ DMS ใช้หลักแนวคิด Paperless หรือที่เรียกว่า การใช้ทรัพยากรกระดาษให้ น้อยที่สุด เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของเอกสารลงไป ช่วยจัดการเอกสารให้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย เสริมประสิทธิภาพวางรากฐาน Digital Transformation ให้องค์กรพร้อมเข้าสู่ Digital Workflow อย่างสมบูรณ์ (บจม. ดิทีโต้ (ประเทศไทย), 2566)

หลักการการทำงานของระบบ Document Management System มีดังนี้

๑) เป็นพื้นที่จัดเก็บเอกสารแบบ Digital (Store) เนื่องจากระบบจัดการเอกสาร เปรียบเสมือนตู้เก็บเอกสารขนาดใหญ่ เพียงแต่คุณเปลี่ยนกระดาษเอกสารให้เป็นรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ และทำการเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้เข้าไปในโปรแกรม DMS ซึ่งสามารถจุ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นจำนวนมาก เป็นการแก้ปัญหาเรื่องพื้นที่เก็บเอกสารภายในองค์กร

๒) จัดประเภทชัดเจน ลดเวลาหาเอกสาร (Search) เมื่อทำการเก็บเอกสารเป็นที่ เรียบร้อย สามารถจัดประเภทเอกสารได้ตามที่ต้องการ อย่างเช่น แบ่งประเภทเอกสารตามฝ่าย แบ่ง ประเภทเอกสารตามชื่อบุคคล เป็นต้น เพื่อลดปัญหาการค้นเอกสารไม่เจอ อีกทั้งทางระบบยังมีฟังก์ชัน ที่ช่วยให้หาเอกสารได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒๖

๓) ระบุสิทธิ์การเข้าถึงเอกสารไว้ชัดเจน (Share) สามารถเลือกแจ้งสิทธิ์การเข้าถึง เอกสารภายในระบบการจัดการเอกสารได้ อย่างเช่น คุณต้องการให้เอกสารฉบับนี้มีคนในฝ่ายบัญชีเข้า มาแก้ไขได้ ฝ่ายการตลาดเข้ามาแก้ไขได้ หรือฝ่ายจัดซื้อเข้ามาแก้ไข คุณสามารถระบุได้ตามต้องการ อีกทั้งยังสามารถใช้งานข้อมูลเอกสารพร้อมกันหลายคน และข้อมูลในเอกสารจะอัปเดตแบบ Real-Time

๔) จำกัดสิทธิ์เข้าถึงเอกสาร (Security) ระบบจะทำการจำกัดสิทธิ์การเข้าถึงการใช้ งานของข้อมูลเอกสาร สามารถระบุเป็นรายชื่อ หรือเป็นฝ่ายที่สามารถเข้าถึงเอกสารได้ เพื่อความ ปลอดภัยของเอกสาร นอกจากการกำหนดสิทธิ์เข้าถึงเอกสารแล้ว ในระบบยังทำการรักษาเอกสาร ต้นฉบับ เพื่อป้องกันปัญหาเอกสารไปโดยไม่ตั้งใจ แล้วยังสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงการแก้ไข ของเอกสาร ถือว่าเป็นการยกระดับความปลอดภัยให้กับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ไปในตัว

ประโยชน์ของการจัดการเอกสารด้วย Document Management System มีดังนี้

๑) ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายภายในองค์กร หลายบริษัทที่มีกองเอกสารเป็นจำนวน มาก ทำให้ต้องหาตู้เก็บเอกสารภายในองค์กร จัดพื้นที่ให้เพียงพอเก็บเอกสารที่มีอยู่ หรือบางทีเอกสาร เยอะจนไม่สามารถเก็บที่บริษัทได้ ก็ต้องไปเช่าโกดังเพื่อเก็บเอกสารโดยเฉพาะ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ย่อมมี ค่าใช้จ่ายที่ตามมา การติดตั้งระบบ ECM ใช้ระบบจัดเก็บเอกสาร เปลี่ยนจากเอกสารแบบกระดาษ ให้ เป็นเอกสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยประหยัดพื้นที่จัดเก็บเอกสาร

๒) เพิ่มประสิทธิภาพ Digital Workflow ช่วยลดขั้นตอนในการหาเอกสาร เพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร มีเวลาให้กับงานหลักมากขึ้น

๓) สร้าง Centralize ให้กับองค์กร ระบบ Document Management System เป็นศูนย์กลางของข้อมูล เป็นที่รวบรวมเอกสารทั้งหมดขององค์กร ดังนั้นการจะหาเอกสาร จึง

กลายเป็นเรื่องง่าย สะดวกต่อการนำเอกสารมาใช้ รวมถึงยังเป็นพื้นที่กลางที่สามารถนำเอกสารส่งต่อให้คนในองค์กรได้อีกด้วย

๔) เพิ่มความปลอดภัยให้กับเอกสารในองค์กร เนื่องจากเอกสารภายในองค์กรไม่ได้มีแค่เอกสารทั่วไปที่ใครก็สามารถเข้าถึงได้ แต่ยังมีเอกสารลับทางธุรกิจ และเอกสารข้อมูลลับอื่นๆ ที่ไม่ต้องการให้พนักงานทั่วไปเห็น ทาง Document Management System มีระบบรักษาความปลอดภัยของเอกสาร สามารถกำหนดการได้รับอนุญาตให้เข้าถึงเอกสาร และยังสามารถช่วยป้องกันเอกสารเสียหายหรือสูญหายได้อีกด้วย

๒๗

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ

The WIPO IP Portal เป็นแพลตฟอร์มหรือระบบสำหรับการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญา ระดับสากลถูกออกแบบขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ ทั้ง สิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ สิทธิบัตรออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศ ลิขสิทธิ์ และอื่นๆ ในระดับสากลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยช่วยให้หน่วยงานสากล และหน่วยงานระหว่างประเทศต่างๆ รวมถึงผู้ยื่นคำขอสามารถตรวจสอบข้อมูล สิทธิ การทับซ้อนของสิทธิ ได้สะดวกและโปร่งใส รวมถึงผู้ยื่นสามารถตรวจสอบสถานะ ระยะเวลา การแก้ไขปรับปรุงข้อมูล ไปจนถึงการชำระค่าธรรมเนียมผ่านระบบได้ผ่านระบบเดียว ไม่ต้องยื่นผ่านหลายหน่วยงาน ทำให้สามารถจดทะเบียนได้ง่ายยิ่งขึ้น และลดความเสี่ยงที่จะหมดอายุจากการขาดการต่ออายุของสิทธิบัตรต่างๆ (World Intellectual Properties International, ๒๐๒๒)

Harvard Co-Operate Research Platform เป็นแพลตฟอร์มสำหรับสถาบันการศึกษา และนักวิจัยในโครงการที่เป็นสมาชิก โดยมีระบบเชื่อมการอัปเดตข้อมูลเพื่อสร้างฐานข้อมูลการวิจัย ร่วมจากการเก็บข้อมูลจากบุคคล ในแต่ละพื้นที่จากหลายประเทศทั่วโลก เพื่อวิเคราะห์และหารูปแบบ พฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อช่วยในการหาข้อมูลเป็นแนวทาง ในการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลหลักของการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ บริการต่างๆที่จะเกิดขึ้นหลังจากเกิดเหตุสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ผ่านมา (Harvard University, ๒๐๒๐)

Passport Seva คือ ระบบสำหรับการยื่นเพื่อจัดทำพาสปอร์ตฉบับใหม่และการต่ออายุ พาสปอร์ตอิเล็กทรอนิกส์ ที่กำกับดูแลโดยกระทรวงต่างประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย มีระบบสามารถ ออกแบบให้ผู้ใช้สามารถยื่นยืนยันตัวตนทางออนไลน์ได้ด้วยการเข้ารหัสทางอีเมลที่สามารถยืนยันตัวตนได้ ว่าเป็นประชาชนคนนั้นจริงๆ และ อำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือประชาชนในการค้นหา ประเภทของพาสปอร์ตที่เกี่ยวข้อง ระบบ Passport Seva Government of India ออกแบบมาเพื่อ จัดการกับการส่งเอกสารทางออนไลน์จำนวนมากอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งานและลด ข้อผิดพลาด ทั้งนี้ในระบบยังมีการให้ยืนยันเอกสารที่สามารถยืนยันตัวตนของผู้ดำเนินการเพื่อป้องกัน

การสวมรอย และมีระบบ captcha เพื่อยืนยันว่าเป็นมนุษย์เท่านั้นที่กำลังดำเนินการธุรกรรมนี้อยู่ ระบบยังออกแบบให้มีการชำระเงินค่าธรรมเนียมทางออนไลน์ และมีการแจ้งเตือนกลับมายังผู้ใช้เมื่อผู้ใช้สามารถทำธุรกรรมเสร็จสิ้น (กระทรวงต่างประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย, ๒๕๖๕)

๒๘

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมใหม่

๑. ความหมายของการยอมรับ

Foster (๑๙๗๓ : ๑๔๖-๑๔๗) ให้ความหมายของการยอมรับว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ผ่านการศึกษา สามารถบรรยายได้ผ่านชั้นการเรียนรู้ การยอมรับจะสามารถเกิดขึ้นได้โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะได้สัมฤทธิ์ผลต่อเมื่อ บุคคลนั้นได้ลงมือปฏิบัติ ซึ่งเมื่อ บุคคลนั้นๆ แน่ใจว่านวัตกรรมเหล่านั้นสามารถมอบคุณค่าและประโยชน์ให้กับตนเองได้อย่างแน่นอน จึงส่งผลให้เกิดความคิด และความกล้าตัดสินใจชื่อนวัตกรรมเหล่านั้น

Rogers & Shoemaker (๑๙๗๑) ให้ความหมายของการยอมรับว่า เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เริ่มต้นมาจากกระบวนการการรับรู้ข้อมูล หรือข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม หรือเทคโนโลยีหนึ่ง ๆ ไปจนถึงการยอมรับเอาเทคโนโลยีนั้นๆไปใช้อย่างเปิดเผย

พรหมทิพา แอดำ (๒๕๔๙ : ๕๑ ; หทัยกาญจน์ วรธนสิทธิโชค, ๒๕๕๑) กล่าวถึงแนวคิด เกี่ยวกับการยอมรับสิ่งใหม่ว่า เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ได้ง่าย รับรู้การเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ นอกจากนี้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสนใจในการรับข่าวสารมีบทบาทสำคัญอย่างมาก ต่อการก่อให้เกิดการรับรู้ความสนใจและนำไปลงมือปฏิบัติในที่สุด

สรุปกระบวนการยอมรับ คือกระบวนการทางความคิดของผู้บริโภค ในการแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภค นับตั้งแต่จากการรับรู้นวัตกรรมใหม่ครั้งแรกไปจนถึงการยอมรับนวัตกรรมใหม่ โดยที่กระบวนการตัดสินใจนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและต้องอาศัยเวลา

๒. ขั้นตอนของการยอมรับ

การยอมรับเทคโนโลยีเป็นขั้นตอน (Process) ที่เกิดขึ้นทางจิตใจภายในบุคคล เริ่มจากได้ยินในเรื่องวิทยากรนั้น ๆ จนยอมรับนำไปใช้ในที่สุด ซึ่งกระบวนการนี้มีลักษณะคล้ายกับกระบวนการ เรียนรู้และการตัดสินใจ (Decision Making) (ภานุพงศ์ เสกทวีลาภ, ๒๕๕๗) ในการแพร่กระจายนวัตกรรมไปสู่สังคมนั้น นวัตกรรมจะถูกนำไปใช้หรือยอมรับโดยบุคคล (Everette M. Rogers, ๑๙๗๑) โดยแบ่งกระบวนการยอมรับออกเป็น ๕ ขั้นตอน คือ

๑) ขั้นรับรู้หรือตื่นตน (Awareness Stage) เป็นขั้นเริ่มแรกที่น่าไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใหม่หรือวิธีการใหม่ขั้นนี้เป็นขั้นที่ได้รับรู้ รับสาร หรือรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม แต่ยังไม่ได้รับสาร หรือข้อมูลดังกล่าวไม่ครบถ้วน ซึ่งการรับรู้ส่วนใหญ่เป็นการรับรู้โดยบังเอิญจะทำให้เกิดความอยากรู้และแก้ปัญหาที่ตนเองมีอยู่

๒) ขั้นสนใจ (Interest Stage) เป็นขั้นตอนที่บุคคลเริ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับรายละเอียดของนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ โดยแสดงออกทางพฤติกรรมในลักษณะมีความตั้งใจ ขั้นนี้ได้รับ

๒๙

บุคคลได้รับสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่นั้นมนเชิงลึกมากขึ้น และใช้กระบวนการความคิด มากกว่าขั้นแรก โดยนอกจากนี้บุคลิกภาพและค่านิยม มีอิทธิพลต่อการรับรู้ข่าวสาร หรือรายละเอียด

๓) ขั้นประเมินค่า (Evaluation Stage) เป็นขั้นตอนที่เริ่มคิดวิเคราะห์ และคำนึงถึงนวัตกรรมหรือกระบวนการใหม่ ซึ่งจะมีการเปรียบเทียบระหว่างข้อดีและข้อเสีย ทั่วไปหากว่ามีข้อดีมากกว่าจะตัดสินใจใช้โดย เพื่อให้เกิดความแน่ใจของบุคคลนั้นๆ ในกรณีที่ไม่น่าทราบความเสี่ยง หรือต้องการเพิ่มความเชื่อมั่น โดยอาจมีคำแนะนำ เพื่อใช้ประกอบในการตัดสินใจ

๔) ขั้นทดลอง (Trial Stage) เป็นขั้นตอนที่เริ่มทดลองกับคนส่วนน้อย เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ก่อน โดยทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ของตน ในขั้นนี้จะสรรหาข่าวสารที่มีความเฉพาะเกี่ยวกับวิทยาการใหม่หรือนวัตกรรมนั้น

๕) ขั้นตอนการยอมรับ (Adoption Stage) เป็นขั้นที่ปฏิบัตินำไปใช้จริง ซึ่งบุคคลยอมรับวิทยาการใหม่ ๆ ว่าเป็นประโยชน์ในสิ่งนั้นแล้ว

Robertson (๑๙๗๑) ได้นำเสนอรูปแบบกระบวนการยอมรับ โดยแบ่งเป็น ๖ ขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นรับทราบ (Awareness) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภครับรู้ว่ามีสินค้าใหม่ในตลาด โดยมีข้อมูลเพียงเล็กน้อย ยังไม่มีทัศนคติใด ๆ ต่อสินค้าใหม่เลย

๒) ขั้นความเข้าใจ (Comprehension) เป็นขั้นที่แสดงว่า ผู้บริโภคมีความรู้และความเข้าใจในสินค้าใหม่มากขึ้น ทราบว่าสินค้านี้มีคุณค่าและประโยชน์อย่างไร

๓) ขั้นทัศนคติ (Attitude) เป็นขั้นที่ผู้บริโภค เริ่มมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อสินค้าใหม่ เริ่มมีพฤติกรรมด้านแรงจูงใจ ถ้าผู้บริโภคมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสินค้าใหม่ จะส่งผลให้สิ้นสุดกระบวนการ

๔) ขั้นยืนยัน (Confirmation) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคมีความเชื่อว่า สินค้าใหม่เหมาะสม และพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับ โดยการประเมินจากคุณลักษณะสินค้า

๕) ขั้นทดลอง (Trial) เป็นขั้นที่ผู้บริโภคมีการทดสอบ หรือทดลองใช้สินค้าใหม่ และพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งในขั้นนี้อาจมีการทดลองใช้งานจริงเพียงบางส่วน หรือทั้งหมดขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้า

๖) ขั้นการยอมรับ (Adoption) ในขั้นนี้ผู้บริโภคจะตัดสินใจว่าจะใช้หรือไม่ใช้สินค้าใหม่อย่างถาวร ถ้ายังมีการซื้อ ก็แสดงว่ากระบวนการยอมรับสมบูรณ์

Davis, Bagozzi และ Warshaw (๑๙๘๙) ได้พัฒนา Technology Acceptance Model (TAM) เป็นการต่อยอดมาจาก ทฤษฎี Theory of Reasoned Action (TRA) ของ Ajzen and Fishbein (๑๙๗๕) โดยเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการยอมรับหรือการตัดสินใจ

๓๐

ใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยหลักที่ส่งผลกระทบต่อตรงต่อการยอมรับนวัตกรรมของผู้ใช้ มีทั้งสิ้น ๓ ปัจจัย ดังนี้

๑) การรับรู้ถึงประโยชน์จากการใช้งาน (Perceived Usefulness) หมายถึงระดับความเชื่อของบุคคลที่มีโอกาสเป็นผู้ใช้งาน ว่านวัตกรรมหรือเทคโนโลยี มีประโยชน์แก่ตน และมีแนวโน้ม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของตนได้

๒) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceive Ease of Use) หมายถึงระดับความเชื่อ และความคาดหวังของผู้ใช้ ว่านวัตกรรมหรือเทคโนโลยี นั้นเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายไม่ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการเรียนรู้หรือทำความเข้าใจที่จะใช้งาน

๓) ความตั้งใจที่จะใช้งาน (Intention to Use) เป็นการตัดสินใจของบุคคลนั้นที่จะเลือกหรือกระทำพฤติกรรมหนึ่ง โดยมีทิศทางของจิตใจที่แน่นอน มีจุดมุ่งหมายต่อสิ่งที่ตนปรารถนา และมีความพยายาม (ศรัณญา คณิตประเสริฐ, ๒๕๔๓) ทุ่มเทแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมตามที่ตั้งเป้าไว้

๓. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับ

Rogers (1983 ; หทัยกาญจน์ วรธนสิทธิโชค. ๒๕๕๑) กล่าวว่า ลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อระยะเวลาในการยอมรับนวัตกรรมเร็วหรือช้า มี ๓ ประการ ดังนี้

๑) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้มีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจและทางสังคมและนวัตกรรมนั้นสอดคล้องกับชีวิต จะเกิดการยอมรับสูงกว่าและเร็วกว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาและมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ

๒) บุคลิกภาพ กลุ่มที่ยอมรับนวัตกรรมได้เร็วและรับได้มาก มักจะเป็นผู้ไม่ยึดติดกับสิ่งเดิม ๆ มีความสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรามากกว่า เป็นผู้มีเหตุผลและทัศนคติดีสามารถคิดและเข้าใจนามธรรมดีกว่า เป็นผู้ชอบเสี่ยงภัย มีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่า

๓) พฤติกรรมในการสื่อสาร ถ้าบุคคลมีส่วนร่วมในสังคมและทำตัวเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมได้ดีมีการเดินทางบ่อยครั้ง มีโอกาสติดต่อกับผู้นำในการเผยแพร่วัตกรรม มีโอกาสเปิดรับสื่อมวลชนหรือสื่อระหว่างบุคคล เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมาก เพราะมีโอกาสแสวงหาข่าวสารมากและเป็นผู้ที่มีระดับการเป็นผู้นำทางความคิดสูง

ข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) (PTG Energy Public Company Limited หรือ PTG) เป็นบริษัทในประเทศไทยที่ดำเนินธุรกิจค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงสำเร็จรูป ภายใต้เครื่องหมายการค้า "PT" นอกจากนั้นยังดำเนินธุรกิจ ส่งน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับผู้ค้าน้ำมันรายอื่นและผู้ประกอบการ

อุตสาหกรรม ธุรกิจค้าปลีกแก๊ส LPG ผ่านสถานีที่บริษัทเป็นเจ้าของ ธุรกิจขนส่งและขนถ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง รวมถึงมีร้านสะดวกซื้อ Max Mart และร้านกาแฟพันธุ์ไทย และร้านคอฟฟี่ เวิลด์ ทั้งในและนอกสถานบริการน้ำมัน ยังจำหน่ายสินค้าอื่น ๆ อย่างผลิตภัณฑ์หล่อลื่นเครื่องยนต์ เครื่องหมายการค้า PT Maxnitron, บริการรับฝากน้ำมันให้กับผู้ค้าน้ำมันรายอื่น และการให้เช่าพื้นที่ภายในสถานบริการน้ำมันที่บริษัทเป็นเจ้าของ

บริษัทดำเนินธุรกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ภายใต้ชื่อ ภาคใต้เชื้อเพลิง นำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ มาจำหน่ายให้กับลูกค้า ซึ่งมีกลุ่มลูกค้าหลักเป็นเรือประมง และอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคใต้ ต่อมาขยายคลังน้ำมันมาอยู่ที่ตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงเริ่มธุรกิจสถานีบริการน้ำมัน ตั้งบริษัทลูกชื่อ บริษัท ปีโตเลียมไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เปลี่ยนจากบริษัท ภาคใต้เชื้อเพลิง จำกัด เป็น บริษัท ภาคใต้เชื้อเพลิง จำกัด (มหาชน) และเปลี่ยนชื่อ เป็น บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามลำดับ

บริษัทมีสถานีบริการน้ำมันประเภทที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทและบริหารงานโดยบริษัทไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ แห่ง และบริษัทมีสถานีบริการน้ำมันประเภทผู้ประกอบการสถานีบริการน้ำมันที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า PT จากทางบริษัท ถือว่ามีจำนวนสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงภายในประเทศมากเป็นอันดับ ๒ รองจาก ปตท. โดยบริษัทยังเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก่ตัวแทนจำหน่ายน้ำมันเหล่านี้ เช่น การออกแบบแปลนสถานี การลงทุน และการบริหารงาน โดยสัดส่วนการจำหน่ายน้ำมันเบนซินและน้ำมันดีเซลในแต่ละสถานีบริการน้ำมัน จะแตกต่างกันไปตามลักษณะความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายซึ่งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานีบริการน้ำมันแต่ละแห่ง

นอกจากนี้ บริษัทยังดำเนินธุรกิจเป็นผู้ค้าน้ำมันมาตรา 10 โดยดำเนินธุรกิจค้าส่งน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับผู้ค้าน้ำมันรายอื่นและผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีความต้องการสั่งซื้อน้ำมันเป็นจำนวนมากในแต่ละครั้ง โดยอาจมีวัตถุประสงค์ในการสั่งซื้อที่แตกต่างกันออกไป เช่น ต้องการจำหน่ายน้ำมันต่อเป็นต้น

กลุ่มธุรกิจจำหน่ายแก๊ส LPG บริษัทดำเนินธุรกิจจำหน่ายแก๊ส LPG ภายใต้ บริษัท แอสลาส เอ็นเนอยี จำกัด (“ATL”) และบริษัท โอลิมปัส ออยล์ จำกัด (“OLP”) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท โดยดำเนินธุรกิจค้าปลีกแก๊ส LPG ภายใต้สถานีบริการ PT ซึ่งเป็นการดำเนินงานผ่านสถานีบริการที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทและบริหารงานโดยบริษัท (Company Owned Company Operated หรือ “สถานีบริการประเภท COCO”) ซึ่งดำเนินงานภายใต้การบริหารงานของ OLP โดย

๓๒

บริษัทมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้กลุ่มผู้ใช้รถยนต์ติดตั้งแก๊สได้รับผลิตภัณฑ์ และการบริการที่ได้มาตรฐาน

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๓ บริษัทเริ่มเข้ามาขยายธุรกิจการจำหน่าย LPG สำหรับภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม ภายใต้การดำเนินงานของ ATL โดยมีเป้าหมายที่จะขยายการให้บริการแก๊ส LPG ให้ครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ บริษัทเพิ่มโรงบรรจุแก๊ส LPG และขยายร้านจำหน่ายแก๊ส LPG บรรจุก๊าซ ซึ่งปัจจุบันได้เปิดใช้โรงบรรจุ และมีจุดให้บริการร้านจำหน่ายแก๊ส LPG บรรจุก๊าซในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และวางแผนการให้บริการไปยังภูมิภาคอื่นทั่วประเทศ

กลุ่มธุรกิจขนส่ง พีทีจี โลจิสติกส์ - ธุรกิจขนส่ง และ คลังสินค้าและศูนย์จำหน่ายสินค้า บริษัทและบริษัทย่อยได้จดทะเบียนเป็นผู้ขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงตามมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติ การค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และลงทุนเป็นเจ้าของกองรถบรรทุกน้ำมันขนาดใหญ่ ซึ่งทำหน้าที่จัดส่งน้ำมัน ให้กับสถานีบริการน้ำมันประเภท COCO และลูกค้ากลุ่มธุรกิจค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่สั่งซื้อน้ำมันจาก บริษัท รวมถึงการขนย้ายน้ำมันระหว่างคลังเพื่อการบริหารจัดการ บริษัทมีการลงทุนในรถบรรทุก น้ำมันอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับความต้องการการขนส่งน้ำมันที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามยอดการจำหน่าย น้ำมันที่แปรผันตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและของบริษัท

น้ำมันเชื้อเพลิงชนิดต่างๆ รวมถึงกิจการประเภทที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวมาข้างต้น นับเป็นทรัพยากรสำคัญที่มีค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และในเชิงยุทธศาสตร์ โดยระบบที่ใช้ในการควบคุม ตรวจสอบ และกำกับดูแล กิจการที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวเหล่านี้ ยังไม่ได้มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยเข้ามาช่วยควบคุมดูแล ในการจัดตั้งสถานประกอบการ กิจการ หรือขณะดำเนินการประกอบกิจการ ยังคงใช้ระบบการสำเนาเอกสารเป็นหลัก ซึ่งมักก่อให้เกิดการสูญหายของข้อมูล เกิดความล่าช้าในการทำงานทั้งภาครัฐและเอกชน เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการตรวจสอบ ข้อมูลต่างๆ ในสถานประกอบการยังไม่เป็นปัจจุบันทั้งหมด อีกทั้งในการยื่นคำขอที่เกี่ยวข้องกับ ประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม มีสถานที่ที่หลากหลายที่สามารถดำเนินการติดต่อได้ไม่ว่าจะเป็นกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน , พลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการด้านเอกสารที่มีความซ้ำซ้อน ไม่มีระบบการตรวจสอบการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือตรวจสอบสถานประกอบการที่ใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมถึงในกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หรือสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ใกล้เคียง หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่อาจไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังกล่าว จึงอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงจากสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานประกอบการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรั่วไหล การเกิดเพลิงไหม้ เหตุระเบิดจากเชื้อเพลิง การติดต่อลูกกลาม เกิดความรุนแรงของสถานการณ์ที่เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากความล่าช้าและขาดข้อมูลสนับสนุนในการระงับเหตุดังกล่าว หรือจากขาดการกำกับดูแลที่เหมาะสม

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรดังกล่าว และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ในการนำเทคโนโลยี ระบบการจัดการข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆ สามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิง พลังงาน การสำรองพลังงาน หรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป จึงควรมีระบบหรือแพลตฟอร์ม E-fuelpermit ที่ใช้เพื่อยื่นคำขอขึ้นทะเบียน รับ-ออกใบอนุญาต ตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าว

บทที่ ๓

การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติ
คมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit :
กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้า
จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่ม
ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวง
พลังงาน สำนักงานพลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ คน ผู้ประกอบกิจการ
น้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๒ และ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ ทั้งในระดับผู้บริหาร และ
ผู้ปฏิบัติการเฉพาะที่มีการดำเนินธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของ บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด
(มหาชน) จำนวน ๑๐ คน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดเป็นผู้ที่มีบทบาท หน้าที่ หรือมีความเกี่ยวข้องกับการ
การกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไข
เพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐

ซึ่งขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาและสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ทักษะคิดและการยอมรับ
ระบบ E-Fuelpermit ความคิดเห็นต่อการพัฒนากระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมัน
เชื้อเพลิง ทิศทางในการกระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้
เทคโนโลยีในการบริหารจัดการของภาครัฐเพื่อให้เกิดการพัฒนาเกิดขึ้นจริง และปัญหาและอุปสรรคที่
ส่งผลต่อการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit จากการศึกษา
ดังกล่าวผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งผลการ
วิเคราะห์ออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ทักษะคิดและการยอมรับระบบ E-Fuelpermit

ส่วนที่ ๒ การพัฒนากระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

ส่วนที่ ๓ กระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit

ส่วนที่ ๔ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการของภาครัฐ

ส่วนที่ ๕ ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง
ด้วยระบบ E-Fuelpermit

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยขอ
นำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

ทัศนคติและการยอมรับระบบ E-Fuelpermit

การศึกษาครั้งนี้ ทัศนคติและการยอมรับต่อระบบ E-Fuelpermit จะถูกนิยามว่า คือระดับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคลแต่ละคนที่มาจากการรับรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับระบบกำกับดูแลงานกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมด้วยระบบ E-Fuelpermit ซึ่งจะนำไปสู่ความตั้งใจในการนำนวัตกรรมระบบ E-Fuelpermit ไปใช้จริงในการดำเนินงานในประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์บุคคลมีบทบาท หน้าที่ หรือมีความเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่ ส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ผู้รับแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ซึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน และในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร คือ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ ผู้รับยื่นคำขอประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ซึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน และในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร คือ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ และสำนักงานพลังงานจังหวัด ส่วนของหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ และ ๓ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ เป็นกรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยลักษณะกิจการ คลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน สถานีบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว รถขนส่งน้ำมัน รถขนส่งก๊าซ ร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว โรงเก็บก๊าซปิโตรเลียมเหลว ทั้งผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งได้ข้อสรุปในเรื่องของทัศนคติและการยอมรับระบบ E-Fuelpermit ดังนี้

โดยภาพรวมของทัศนคติทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนมีความสนใจในระบบ E-Fuelpermit หรือกระบวนการในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมให้มีความง่าย ชัดเจน และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และสนับสนุนให้มีการใช้งานโดยทั่วไป โดยเห็นควรให้ ระบบ E-Fuelpermit ถูกพัฒนาและกำกับดูแลโดยภาครัฐ เพื่อให้ผลบังคับใช้ การติดต่อสื่อสาร การดำเนินการตามเงื่อนไขและข้อกำหนดเป็นไปในลักษณะเดียวกันทุกองค์กร เพื่อความโปร่งใส ปราศจากความแตกต่างและข้อเหลื่อมล้ำ

การพัฒนากระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

ระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการอำนวยความสะดวก ลดเวลา และเกิดความชัดเจนในการทำงานแต่ละขั้นตอน ลดการใช้ทรัพยากร และทำให้รูปแบบของการสื่อสารระหว่างหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และการสัมภาษณ์ในด้านการพัฒนากระบวนการดำเนินงานกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงสามารถสรุปประเด็นความต้องการด้านการพัฒนากระบวนการทำงานที่สำคัญ ได้ดังนี้

๑. มีการวางระบบแผนผังขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน สามารถเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ในทุกฝ่าย ไม่เกิดความซ้ำซ้อนการทำงาน
๒. มีระบบหรือวิธีการติดตามสถานะเอกสารอัตโนมัติเข้ามาช่วงในการตรวจสอบติดตามผล ช่วยให้เห็นข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน
๓. มีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เป็นกลางของหน่วยงานภาครัฐ ใช้ในการสื่อสารระหว่างองค์กร
๔. ลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการจัดเตรียมเอกสาร
๕. ลดการใช้ทรัพยากรและวัสดุสิ้นเปลืองที่เกินความจำเป็น และลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารภายในหน่วยงาน
๖. ลดข้อผิดพลาดในการเตรียมเอกสารและแบบฟอร์มด้วยระบบสร้างแบบฟอร์มคำขออัตโนมัติ
๗. มีระบบเรียกดูเอกสารย้อนหลัง หรือเอกสารสำคัญในระบบ

กระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit

เพื่อให้กระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งานโดยรวม ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย จึงได้มีการสอบถามความต้องการของผู้ใช้งานจากผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนใหม่ในการทำงาน และฟังก์ชันในระบบที่ต้องการให้เกิดขึ้นเพื่อความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการใช้งาน จึงมีประเด็นความต้องการ ในกระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ดังนี้

๑. มีฟังก์ชัน สร้างแบบฟอร์มแจ้งประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ หรือแบบคำขอประกอบกิจการ ควบคุมประเภทที่ ๓
๒. มีฟังก์ชันบ่งบอกและกำหนดระยะเวลา ตามกฎหมาย เพื่อเตือนให้ดำเนินการ ภายใต้กรอบระยะเวลาที่มีการกำหนดขึ้น ในแต่ละขั้นตอน
๓. มีฟังก์ชันการแจ้งเตือนให้ดำเนินการต่างๆที่สำคัญ ตามที่กฎหมายกำหนด
๔. มีฟังก์ชัน การแนบและบันทึกไฟล์เอกสาร ไว้ในระบบ รวมถึงมีการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ
๕. ระบบควรเป็นระบบออนไลน์ ที่สามารถใช้งานได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกเครื่องมืออุปกรณ์
๖. ฟังก์ชันการขอต่ออายุ และรับชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์
๗. มีการยอมรับให้ใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทน เอกสารที่เป็นกระดาษ
๘. มีฟังก์ชันตรวจสอบใบอนุญาต
๙. มีฟังก์ชัน Chat live ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ได้ตลอด

๓๘

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการของภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ ในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตต่าง ๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอและได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบคุณภาพของชาติ ทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรฐานวิทยา ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้งการสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐาน เช่น ศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของภาคการผลิตและบริการ ทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูง ให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกันระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

๓๙

ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit

นอกจากทัศนคติและข้อคิดเห็นเชิงบวก ที่มีต่อระบบ E-Fuelpermit ยังมีประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit ดังนี้

๑. ในด้านของภาครัฐต้องอาศัย ผู้มีความรู้ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาหรือสร้างระบบ E-Fuelpermit เพื่อให้การใช้งานต่างๆ ทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานที่เกิดขึ้นจริง

๒. ปัจจุบันผู้รับผิดชอบหรือผู้กำกับดูแลน้ำมันเชื้อเพลิง มีอัตรากำลังคนค่อนข้างที่จะน้อย อีกทั้งผู้บริหารยังมีความกังวลในเรื่องของความสามารถในการปฏิบัติงานหรือการใช้งานระบบของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นการเพิ่มภาระให้กับเจ้าหน้าที่

๓. แม้ในขั้นตอนการเตรียมเอกสาร และการยื่นส่งเอกสารหลายชุดเข้าสู่หลายหน่วยงาน จะเป็นการกระทำที่ซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองต่างๆของทรัพยากรมากมาย แต่ในขณะเดียวกัน ก็เป็นการตรวจสอบ แบบหลายชั้นหลายขั้นตอน ผ่านเจ้าหน้าที่หลายฝ่ายหลายหน่วยงาน จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบแบบทิศทางเดียว

สรุป

โดยภาพรวมของทัศนคติหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างมีความสนใจในระบบ E-Fuelpermit หรือการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานให้มีความง่าย ชัดเจน และสะดวกเร็วยิ่งขึ้น มีความเห็นในเชิงสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบเพื่อใช้งานโดยทั่วไป แต่เห็นควรให้ ระบบ E-Fuelpermit ถูกพัฒนาและกำกับดูแลโดยภาครัฐ เพื่อให้การมีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกองค์กร เพื่อความโปร่งใส ปราศจากความแตกต่างและข้อเหลื่อมล้ำ

จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้งานระบบ โดยมีประเด็นความต้องการ ในกระบวนการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ที่สำคัญได้แก่ ฟังก์ชันสร้างแบบฟอร์มอัตโนมัติ ฟังก์ชันบ่งบอกกรอบระยะเวลา ฟังก์ชันการแจ้งเตือนให้ดำเนินการต่างๆ ฟังก์ชันการเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ ฟังก์ชันการขอต่ออายุ และรับชำระค่าธรรมเนียมออนไลน์ ฟังก์ชัน Chat live ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ได้ตลอด และ ฟังก์ชันตรวจสอบสถานะใบอนุญาต ทั้งนี้ มีความต้องการให้ระบบเป็นระบบออนไลน์ ที่สามารถใช้

งานได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกเครื่องมืออุปกรณ์ และเสนอให้ส่วนงานภาครัฐมีการยอมรับให้ใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทนเอกสารที่เป็นกระดาษ รวมถึงการลงนามอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต

บทที่ ๔

แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit

การศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคุ้มครองน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit : กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป ในบทนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่ศึกษา และตรวจสอบข้อมูลที่มีความสอดคล้องตามประเด็นสำคัญที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสนับสนุนและยืนยันคุณภาพของการวิจัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการวิจัย โดยในการศึกษาวิจัยนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา ตลอดจนความสอดคล้องของแต่ละประเด็นในกรอบแนวความคิด โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. การวิเคราะห์ปัญหาในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit
๒. กฎหมายและนโยบายสนับสนุนการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงในปัจจุบัน
๓. แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit
๔. สรุป

ในโลกธุรกิจและอุตสาหกรรมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ทำให้ทุกองค์กรต้องมีการปรับตัว เรียนรู้ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองและตอบสนองกับความคาดหวัง ความต้องการ หรือความพึงพอใจ ของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงการพัฒนา เพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดให้กับองค์กรอีกด้วย ซึ่งตั้งอยู่บนปัจจัยสำคัญหลายประการ เริ่มตั้งแต่งานการผลิตสินค้าไปจนถึงการให้บริการแก่ลูกค้า ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กร จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกหน่วยงานในทุกองค์กรให้ความสนใจ เรียนรู้ และยอมรับให้เทคโนโลยีเข้ามามากขึ้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในแข่งขันและเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรหรือหน่วยงานนั่นเอง

ในการจัดการองค์กรของภาครัฐนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคุ้มครองน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ มักเกิดปัญหา คือ การเกิดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ขาดการวางแผนและควบคุมการผลิตที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่ล่าช้าไม่เป็นระบบทำให้เกิดความผิดพลาด ไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วนอยู่เสมอ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำระบบสารสนเทศ E-Fuelpermit เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหาการทำงาน ช่วยบริหารจัดการปัญหาต่างๆ ข้างต้น ซึ่งระบบ E-Fuelpermit เป็นระบบสารสนเทศที่สามารถบูรณาการงานหลัก (Core Business Process) ของทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการการแจ้ง การขออนุญาต การต่อใบอนุญาต การตรวจสอบดูแลควบคุมกิจการ ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน สำนักงานพลังงานภูมิภาค และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ

ผลการสัมภาษณ์ในด้านปัญหาความต้องการ และปัญหาในการดำเนินงานปัจจุบัน พบว่า องค์กรภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งรับมอบหมายการเป็นผู้อนุญาตการประกอบกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงในส่วนของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความต้องการใช้งาน ระบบ E-Fuelpermit ค่อนข้างสูง หรือมีความต้องการเทคโนโลยีที่จะเข้ามาช่วยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากในการดำเนินงานที่ผ่านมาในหลายท้องถิ่นเกิดปัญหาขึ้นในกรณีการรับแจ้งกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ และหรือ ดำเนินการรับแจ้งขอใบอนุญาตกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มาเกิดปัญหาในด้านทรัพยากรมนุษย์ คือ

๔๓

ขาดผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเชื้อเพลิงพลังงาน ด้านความปลอดภัย หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการรับแจ้งหรือออกใบอนุญาตนั้นผิดประเภทกิจการ จากการศึกษาความด้านวัตถุประสงค์การใช้งาน และตามกฎหมายโดยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ซึ่งเมื่อมีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐในองค์กรที่ใหญ่ขึ้น และมีผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเช่น สำนักงานพลังงานภูมิภาค (พลังงานจังหวัด) หรือกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรเอกชน เช่นบริษัทแม่ หรือบุคลากรจากสาขาสำนักงานใหญ่ ส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขและขออนุญาตใหม่ในภายหลัง ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย สิ้นเปลืองทรัพยากร รวมทั้งเกิดความไม่พอใจให้กับผู้ประกอบการ หรือมักมีการนับปริมาณเชื้อเพลิงไม่ครบจำนวน หรือปริมาตรที่ถูกต้อง ซึ่งหลักการนับและตรวจสอบอยู่ในกฎหมายย่อยที่

ควบคุมดูแลของแต่ละกิจการ เมื่อมีการแจ้งไม่ครบหรือปริมาณที่จัดเก็บไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้สถานประกอบการกิจการ ต้องเสียค่าปรับในภายหลัง หรือได้รับโทษทางกฎหมายอื่นๆ จากกรณีข้างต้น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit เพื่อเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการใช้ทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากระบบมีการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการ และสามารถทำให้การทำงานดีขึ้นตามที่ต้องการได้ เป็นการลดข้อผิดพลาดทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน โดยผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ที่มาจากองค์ภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า ผู้พัฒนาระบบ คนเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในด้านการพัฒนาระบบ โดยเฉพาะโดยเชื่อมั่นว่าหน่วยงานจากภาคเอกชนสามารถเป็นผู้พัฒนาระบบและดูแลระบบได้ดีกว่าภาครัฐ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้พัฒนาระบบควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับการใช้งานจริงมากที่สุด

กฎหมายและนโยบายสนับสนุนการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติ ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔

๔๔

(๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๘

(๔) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๐

(๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า

(๑) ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น

(๒) สิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“การมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการทิ้งหรือปรากฏในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

“สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ยานพาหนะ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้เป็นเขตสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนถึงสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ในบริเวณนั้น

“การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า การเคลื่อนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงจากที่แห่งหนึ่ง ไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยทางบก ทางน้ำ ทางท่อ หรือโดยวิธีการอื่นใด

“คลังน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามปริมาณ หรือประเภทกิจการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ใน ใบอนุญาตให้เป็นเขตคลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนถึงสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการ ผลิตในโรงกลั่นหรือผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติ ข้อบังคับตำบล ข้อบัญญัติเมืองพัทยา ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติอื่นใดในทำนอง เดียวกันที่ออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า วิศวกรของกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน

๔๕

มอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย พระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่น และออกประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับแก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในราชการทหารโดยเฉพาะ แต่ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อมหรือการกำหนด แนวทางหรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิง และการควบคุมอื่นใดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

(๒) กำหนดที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และคลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าว

(๓) กำหนดลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหรือขนส่ง และการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะดังกล่าว

(๔) กำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๕) กำหนดวิธีการปฏิบัติงานและการจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) กำหนดการรับฟังความเห็นของประชาชนตามความเหมาะสมแก่กิจการในการดำเนินกิจการหรืออนุญาตให้ดำเนินกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

(๗) กำหนดการอื่นใดอันจำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้ากฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศใดที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่ง กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศนั้นย่อมไม่มีผลใช้บังคับหรือสิ้นผลใช้บังคับ แล้วแต่กรณี เว้นแต่กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศดังกล่าวจะได้ออกโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเนื่องจากมีความ

๔๖

จำเป็นหรือเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องรายละเอียดทางด้านเทคนิคหรือเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเพื่อประโยชน์ของความปลอดภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาก็ได้

หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานแต่งตั้งข้าราชการของกรมธุรกิจพลังงานอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง และต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม กฎหมาย การควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงสาขาละหนึ่งคน และอย่างน้อยสองคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำเนินงานในองค์การสาธารณประโยชน์ เพื่อการคุ้มครองสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย หรือสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายและมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมี

ผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทางหรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาให้สัมปทานของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔

(๔) สอดส่องดูแลและประสานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทาง หรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้อง

๔๗

กับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๕) ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นแก่หน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุ และการควบคุมอย่างอื่นเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองคราวไม่ได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนในตำแหน่งที่ว่างเพราะเหตุพ้นจากตำแหน่งตามวาระหนึ่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใดในระหว่างการลงคะแนน กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิอยู่ในห้องประชุม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงาน

๔๘

ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ และคณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการใดใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๑๖ ให้กรมธุรกิจพลังงานปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓ การประกอบกิจการควบคุม

มาตรา ๑๗ เพื่อให้การควบคุมการประกอบกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อปกป้องประชาชนให้มีความปลอดภัย ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทกิจการควบคุมของการมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิงและการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือทุกชนิดรวมกัน ให้สอดคล้องกับระดับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น โดยแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทที่ ๑ ได้แก่กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ

(๒) ประเภทที่ ๒ ได้แก่กิจการที่เมื่อจะประกอบการต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

(๓) ประเภทที่ ๓ ได้แก่กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบการได้

วรรคสอง (ยกเลิก) การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางน้ำให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

มาตรา ๑๘ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ และเมื่อจะเริ่มประกอบการให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน แบบและรายละเอียดที่ต้องแจ้ง วิธีการแจ้ง และแบบใบรับแจ้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง ในการนี้ให้ผู้แจ้งประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้ตั้งแต่วันที่แจ้ง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งตามวรรคหนึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขหนังสือแจ้งให้ถูกต้องหรือครบถ้วน

๔๙

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับคำสั่งดังกล่าว การเลิกประกอบกิจการและการโอนกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ผู้ประกอบกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๒๐ เมื่อได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการดังกล่าวโดยมิได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

ในกรณีที่การประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ จะต้องมีการก่อสร้าง ดัดแปลง รั้ว ถอน เคลื่อนย้าย ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารอันเกี่ยวกับการนั้นด้วย ถ้าผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตมีคำขอให้ผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งหรือใบรับรองการใช้อาคารควบคุมการใช้สำหรับการดังกล่าวได้ แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และเมื่อมีการดำเนินการตามนั้นไปเสร็จแล้ว ให้ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้แก่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เพื่อรับช่วงการดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๑ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และอายุใบอนุญาต ในการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

ในการอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามควรแก่กรณีก็ได้ และจะกำหนดจำนวนปริมาณสูงสุดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผู้ได้รับใบอนุญาตอาจมีไว้ในครอบครองด้วยก็ได้

ใบอนุญาตที่ออกไปแล้วนั้น ถ้าต่อมามีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

ถ้าเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ โดยอนุโลม และให้นำมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

การยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตและการให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขออนุญาต หรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การยื่นคำขอโอนใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็น ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเสมือนว่าทายาทหรือผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเข้าประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้นำความในสองวรรคก่อนมาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบการที่ระบุในใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ถ้าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้ท้องที่หนึ่งท้องที่ใดเป็นเขตห้ามประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทุกอย่างได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๙ แล้ว ห้ามมิให้มีการประกอบกิจการควบคุมตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งประกอบกิจการควบคุมในเขตห้ามประกอบกิจการควบคุมอยู่ก่อนที่จะมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๙ ใช้บังคับ และจะประกอบกิจการควบคุมนั้นต่อไป

๕๑

เมื่อมีกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว แต่ถ้าอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเห็นว่าการประกอบกิจการควบคุม เช่นนั้นต่อไปจะขัดต่อเจตนารมณ์ของการมีกฎกระทรวงดังกล่าว หรืออาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทาง หรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิงไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*มีอำนาจออกคำสั่ง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการควบคุมนั้นได้ และจะสั่งเป็นหนังสือถึงผู้ประกอบกิจการควบคุมให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือระงับการกระทำใดภายในระยะเวลาที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ถ้าการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบกิจการควบคุมนั้นต้องเสียหายหรือขาดประโยชน์ที่เคยได้รับเกินสมควร ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรม

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมซึ่งได้รับคำสั่งจากอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตามวรรคสองไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสามให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๔ บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๓๑ คณะรัฐมนตรีอาจอนุมัติให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพื่อให้บริการในด้านการใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงหรือการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงได้

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

มาตรา ๓๒ เมื่อมีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐจะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการสร้างหรือบำรุงรักษากลิ้งน้ำมันเชื้อเพลิง หรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการ มีอำนาจเข้าไปใช้สอยหรือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดเป็นการชั่วคราวได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การใช้สอยหรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ หรือสร้างหรือบำรุงรักษากลิ้งน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่คลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ

๕๒

(๒) หน่วยงานของรัฐนั้นได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบล่วงหน้าแล้ว โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีที่ไม้อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้ ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ และ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวันเวลาและการที่จะกระทำการนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่การปฏิบัติตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากหน่วยงานของรัฐได้

มาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อนั้นตั้งอยู่ กับให้จัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหลักเกณฑ์ที่กรมธุรกิจพลังงานกำหนด

มาตรา ๓๕ ในการจัดทำระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ หน่วยงานของรัฐมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) วางระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อไปได้ เหนือ ตาม หรือข้ามที่ดินของบุคคลใด

(๒) รื้อถอนอาคารหรือโรงเรือนซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใด ๆ หรือทำลายสิ่งอื่นที่สร้างหรือทำขึ้น หรือทำลาย หรือตัดฟันต้นไม้ หรือรากของต้นไม้ หรือพืชผลในเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ

ก่อนที่จะดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องทราบ และให้นำมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งอาจอุทธรณ์เหตุที่ไม่สมควรทำเช่นนั้นต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสามให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นไปที่สุด

มาตรา ๓๖ ให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าทดแทนแก่เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิในที่ดิน อาคาร โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้ที่ดินที่ประกาศกำหนดเป็นเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามมาตรา ๓๔

(๒) การใช้ที่ดินวางระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามมาตรา ๓๕ (๑)

๕๓

(๓) การกระทำตามมาตรา ๓๕ (๒)

ค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณจากความเสียหายตามความเป็นจริง รวมทั้งค่าขาดประโยชน์จากการใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นด้วย

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ รวมทั้งอุปกรณ์ของระบบดังกล่าว

มาตรา ๓๘ ในเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ไม่ว่าบนบกหรือในน้ำ หรือใต้พื้นท้องน้ำหรือพื้นท้องทะเล ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใด ติดตั้งสิ่งใด เจาะหรือขุดพื้นดิน ถมดิน ทั้งสิ่งของ หรือกระทำความผิดประการใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีอนุญาตได้เมื่อได้รับฟังความเห็นของหน่วยงานของรัฐผู้ดำเนินการแล้วปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และในการอนุญาต รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีการฝ่าฝืนให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใด ๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามหรือในกรณีที่หาตัวผู้ฝ่าฝืนไม่ได้ เมื่อได้ประกาศคำสั่งไว้ ณ บริเวณนั้น และ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันและที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่นั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแล้ว และไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น รัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐเข้ารื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใด ๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริงในการนั้น พร้อมกับเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของค่าใช้จ่าย

ดังกล่าว โดยคำนวณตั้งแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้เข้าดำเนินการจนถึงวันที่ได้ชำระค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มครบถ้วน

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใด ทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์น้ำอย่างใด ๆ ในเขตเหล่านั้นเมื่อเรือใด แล่นข้ามเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ถ้ามิได้ขักสมอขึ้นพ้นจากน้ำจนแลเห็นได้ ให้ถือว่า การกระทำนั้นมีผลเป็นการเกาสมอแล้ว

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัย ให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจทำลายหรือ ตัดฟันต้น กิ่ง รากของต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ใกล้คลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมัน เชื้อเพลิงทางท่อ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้ หรือสิ่งนั้นทราบล่วงหน้า ภายในเวลาอันสมควร ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ ให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจ ดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควรในกรณีที่ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดมีอยู่ก่อนการสร้างคลังน้ำมันเชื้อเพลิง หรือ ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าทดแทนตามความเป็นธรรม

๕๔

ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้หรือสิ่งนั้น ตามสมควรแก่กรณี

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่จำเป็นและเร่งด่วน หน่วยงานของรัฐมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือ สถานที่ของบุคคลใดในเวลาใดเพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อได้ แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ก็ให้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

มาตรา ๔๒ ในการกระทำกิจการตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ หน่วยงานของรัฐต้อง พยายามมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ้าเกิดความเสียหายขึ้นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบความเสียหาย นั้น

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะรัฐมนตรีอาจอนุมัติให้เอกชนรายใด เป็นผู้รับสัมปทานในการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตาม หมวดนี้ก็ได้

การขอรับสัมปทานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ การยื่นขอสัมปทานให้ยื่นต่ออธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน* และให้อธิบดีกรม ธุรกิจพลังงาน*ทำเรื่องเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการให้สัมปทาน และ เงื่อนไขในการให้สัมปทานประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

มาตรา ๔๕ ผู้รับสัมปทานจะโอนสัมปทานได้ต่อเมื่อมีเหตุอันสมควรและคณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้รับโอนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม และอนุญาตให้โอนสัมปทานได้

ผู้รับโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่งต้องรับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของ ผู้รับสัมปทานรายเดิม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคล ล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีสิทธิแสดง เจตนาในการโอนสัมปทานตามมาตรา ๔๕

การแสดงเจตนาในการโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ การโอนสัมปทานตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ได้รับอนุญาตให้โอนสัมปทาน ให้รัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบพร้อมทั้งเหตุผลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง

มาตรา ๔๙ กิจการตามที่ได้รับสัมปทานจะตกเป็นของรัฐเมื่อใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๕๐ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐมีอำนาจเข้ายึดถือ

๕๕

ครอบครองกิจการที่ได้รับสัมปทาน โดยรัฐจะต้องใช้ค่าทดแทนให้แก่ผู้รับสัมปทานตามที่กำหนดในสัมปทาน ในกรณีที่สัมปทานมิได้กำหนดเรื่องค่าทดแทนไว้ ให้ใช้ค่าทดแทนโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับสัมปทานควรได้รับตามความเป็นธรรม

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานมารับเงินค่าทดแทนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับสัมปทานไม่มารับเงินภายในกำหนดเวลาที่ได้รับแจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำเงินค่าทดแทนไปฝากไว้กับธนาคารออมสินในชื่อของผู้รับสัมปทาน

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นจะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน และผู้รับสัมปทานไม่สามารถดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อการนั้นโดยวิธีอื่น ให้กรมธุรกิจพลังงาน*เป็นผู้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยผู้รับสัมปทานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและค่าทดแทน

มาตรา ๕๒ ให้นำบทบัญญัติตามความในหมวดนี้ที่ใช้บังคับแก่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐมาใช้บังคับแก่ผู้รับสัมปทานโดยอนุโลม

หมวด ๕ การควบคุมและตรวจสอบ

มาตรา ๕๓ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ดำเนินกิจการ หรือมีเหตุสงสัยว่าจะมีการดำเนินกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ หรือคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือเขตรบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหมวด ๔ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบสภาพอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในสัมปทาน

(๒) นำตัวอย่างน้ำมันเชื้อเพลิงที่สงสัยในปริมาณพอสมควรเพื่อใช้ในการตรวจสอบพร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๓) ตรวจ คั่น กัก ยึด หรืออายัดน้ำมันเชื้อเพลิง ถังหรือภาชนะบรรจุท่อส่งน้ำมัน เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่เป็นไปตามที่กำหนดในสัมปทาน หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๕) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่อผู้อนุญาตหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ หรือผู้รับสัมปทานได้กระทำผิด หรือทำให้เกิด

๕๖

ความเสียหายเพราะเหตุไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๕๔ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนดตามมาตรา ๒๒ หรือผู้รับสัมปทานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน หรือการดำเนินกิจการมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ ไม่แก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งตามมาตรา ๕๔ ภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งห้ามประกอบกิจการต่อไป หรือให้ผู้อนุญาตเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี และถ้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีอยู่มีปริมาณมากกว่าที่จะมีไว้ในครอบครอง หรือที่ได้รับอนุญาต หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้ประกอบกิจการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดหรือบางส่วนไปไว้ยังสถานที่ที่ปลอดภัยภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๒) ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเข้าดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น และนำไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ที่ปลอดภัยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบกิจการต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและการเก็บรักษานั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่แก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งตามมาตรา ๕๔ ภายในเวลาที่กำหนด ให้รัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนสัมปทานโดยไม่ชักช้า

ถ้ารัฐมนตรีเพิกถอนสัมปทาน ให้กิจการที่ได้รับสัมปทานนั้นตกเป็นของรัฐ ในการนี้ให้ผู้รับสัมปทานที่ถูกเพิกถอนดังกล่าวได้รับค่าทดแทน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับสัมปทานควรได้รับตามความเป็นธรรม และให้นำมาตรา ๕๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมหรือผู้รับสัมปทานซึ่งได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ ไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๕๗

มาตรา ๕๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดแนวทางและเงื่อนไขสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๖๐ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงพลังงาน* เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการผังเมือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิอีกสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*แต่งตั้งข้าราชการของกรมธุรกิจพลังงาน*อีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมีผลงานเกี่ยวกับสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเคยเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

มาตรา ๑๐ คำขอและการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้หรือดำเนินการตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้ถือว่าเป็นคำขอและการอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการบรรจุก๊าซตามข้อ ๒ และที่เกี่ยวกับกฎกระทรวงที่ออกตามข้อ ๓ ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้นำกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ

มาตรา ๑๒ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลว จนกว่าจะมีกฎกระทรวง

๕๘

ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายในการควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และก๊าซธรรมชาติที่ใช้บังคับอยู่ใน

ปัจจุบันมีหลายฉบับ โดยเฉพาะก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จึงสมควรแก้ไขโดยรวมกฎหมายที่เป็นเรื่องเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในฉบับเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และสมควรปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลเพื่อความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งสมควรกำหนดให้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่น และสิ่งอื่นที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงซึ่งมีลักษณะและองค์ประกอบใกล้เคียงกับเชื้อเพลิงที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดสถานที่แจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ สถานที่ยื่น แบบคำขอ และแบบใบอนุญาตของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔๘ ข้อ ๔๙ ข้อ ๕๐ ข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ข้อ ๕๘ วรรคหนึ่ง ข้อ ๕๙ วรรคหนึ่ง และข้อ ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ส่วนที่ ๑ น้ำมัน

ข้อ ๒ ในการแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ตามข้อ ๔๓ (๑) - (๔) ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบกิจการแจ้งการ

๕๙

ประกอบกิจการ พร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้ง ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้ง ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่

ข้อ ๓ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามข้อ ๔๔(๑)-(๙) ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบกิจการยื่นแบบคำขอ พร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๒) ผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการ

น้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๓) ผู้ประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ในเขตจังหวัดอื่น นอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่

(๔) ผู้ประกอบกิจการสถานีที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ในเขตจังหวัดอื่น นอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานพลังงานจังหวัด

(๕) ผู้ประกอบกิจการสถานีที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม คลังน้ำมัน ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ เฉพาะในส่วนขนาน้ำมันดิบที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติในเขตกิจการปิโตรเลียมตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียมพ.ศ.๒๕๑๔ ให้ยื่น ณ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน

(๖) ผู้ประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถบรรทุกที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือประกอบกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๗) ผู้ประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถบรรทุกที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือประกอบกิจการในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานพลังงานจังหวัด

(๘) ผู้ประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถกึ่งพ่วงและ

๖๐

รถขนส่งน้ำมันที่ใช้เติมน้ำมันให้อากาศยานภายในสนามบินและรถไฟขนส่งน้ำมัน ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๙) ผู้ประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมันที่ผลิตขึ้นนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการ น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ข้อ ๔ แบบคำขอรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต และแบบคำขอโอนใบอนุญาต ของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามที่กำหนดในข้อ ๓ ให้เป็นไปตามท้ายประกาศ ดังต่อไปนี้

(๑) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.น.

๑

(๒) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับระบบการขนส่ง น้ำมันทางท่อ ให้ใช้แบบ ธพ.น.๑ท

(๓) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับถังขนส่งน้ำมันให้ใช้แบบ ธพ.น.๑ข

(๔) แบบใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.น.๒

(๕) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ
ธพ.น.๓

(๖) แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้
แบบ ธพ.น.๔ หรือ ธพ.น.๔ท หรือ ธพ.น.๔ข แล้วแต่กรณี

(๗) แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้
ใช้แบบ ธพ.น.๒ และเขียนหรือประทับตราความว่า “แก้ไขเปลี่ยนแปลง” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบน
ของใบอนุญาต

(๘) แบบคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ
ธพ.น.๕

(๙) แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้
แบบ ธพ.น.๖

ส่วนที่ ๒ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว

ข้อ ๕ ในการแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ตามข้อ ๔๓ (๕) - (๗) ของ

๖๑

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตรา
ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบการแจ้งการ
ประกอบกิจการ พร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้ง ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้ง ณ สำนักงานพลังงาน
จังหวัด

ข้อ ๖ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตาม ข้อ ๔๔
(๑๐) - (๑๘) ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต
และ อัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบการ
ยื่นแบบ คำขอ พร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานพลังงาน
จังหวัด

ข้อ ๗ แบบคำขอรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบ
ใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต และแบบ
คำขอโอนใบอนุญาต ของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามที่กำหนดในข้อ ๖ ให้เป็นไป
ตามท้ายประกาศดังต่อไปนี้

(๑) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.

๑

(๒) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับระบบ
การขนส่งก๊าซปิโตรเลียมเหลวทางท่อ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๑ท

(๓) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับถังขนส่ง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๑ข

(๔) แบบใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๒

(๕) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๓

(๖) แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๔ หรือ ธพ.ก.๔ท หรือ ธพ.ก.๔ข แล้วแต่กรณี

(๗) แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๒ และเขียนหรือประทับตราความว่า “แก้ไขเปลี่ยนแปลง” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต

๖๒

(๘) แบบคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๕

(๙) แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ก.๖

ส่วนที่ ๓ ก๊าซธรรมชาติ

ข้อ ๘ ในการแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ตามข้อ ๔๓ (๘) ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบกิจการแจ้งการประกอบกิจการ พร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ข้อ ๙ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามข้อ ๔๔ (๑๙) - (๒๓) ของกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้ผู้ประกอบกิจการยื่นแบบคำขอพร้อมเอกสารและหลักฐาน ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ข้อ ๑๐ ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ของระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติ ทางท่อตามประกาศนี้ ให้หมายถึงใบอนุญาตให้ใช้ระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ ตามกฎกระทรวงระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๑๑ แบบคำขอรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบใบอนุญาต แก้ไขเปลี่ยนแปลง แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต และแบบคำขอโอนใบอนุญาตของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามที่กำหนดในข้อ ๙ ให้เป็นไปตามท้ายประกาศดังต่อไปนี้

(๑) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ช.

๑

(๒) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ ให้ใช้แบบ ธพ.ช.๑ท

(๓) แบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สำหรับถังขนส่ง ก๊าซธรรมชาติ ให้ใช้แบบ ธพ.ช.๑ข

(๔) แบบใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.ช.๒

(๕) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ
ธพ.ช.๓

(๖) แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้
แบบ ธพ.ช.๔ หรือ ธพ.ช.๔ท หรือ ธพ.ช.๔ข แล้วแต่กรณี

๖๓

(๗) แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้
ใช้แบบ ธพ.ช.๒ และเขียนหรือประทับตราความว่า “แก้ไขเปลี่ยนแปลง” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบน
ของใบอนุญาต

(๘) แบบคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ
ธพ.ช.๕

(๙) แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้
แบบ ธพ.ช.๖

แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit

ด้วยบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลด้านใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมทุกประเภทภายในองค์กรเข้าถึงฐานข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องซึ่งกันและกัน ดำเนินการตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ลดเวลาในการทำงานและช่วยเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น ด้วยการใช้ระบบสารสนเทศ E-Fuelpermit ซึ่งเป็นระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นต้นแบบ และใช้เริ่มต้นใช้จากภายในองค์กร บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ครอบครองใบอนุญาตภายใต้ตราสินค้า พีทีจี ทั้งในประเภทคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน ถังขนส่งน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ร้านจำหน่าย ก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว และ โรงบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ใบอนุญาตทั่วประเทศ โดยเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการบูรณาการข้อมูล และการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรโดยรวมมาให้บริการภายใต้ “คลาวด์แพลตฟอร์ม” (Cloud Platform) เพื่อให้สามารถบริหารงานได้ง่ายและสะดวกขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดของทรัพยากรทางธุรกิจขององค์กร อีกทั้งช่วยประสานขั้นตอนการดำเนินงานได้อย่าง เป็นระบบและบริหารห่วงโซ่อุปทาน ได้อย่างครอบคลุม ช่วยลดขั้นตอนหรือลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุน เพิ่มโอกาสในการขาย และสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ โดยการเชื่อมโยงระบบงานต่างๆ ภายในองค์กรให้เป็นระบบเดียวที่ได้มาตรฐาน และแสดงผลออกมาในรูปแบบลักษณะ Real Time ซึ่งช่วยให้เห็นภาพรวมของการดำเนินงาน ทำให้ผู้บริหารองค์กรสามารถวางแผนงาน ตัดสินใจทางธุรกิจ และอนุมัติลงนามได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงสามารถแก้ปัญหาภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

๖๔

ยิ่งขึ้นอีกด้วย

จากกรณีศึกษาในบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) นั้นก็ได้มีการนำระบบ E-Fuelpermit เข้ามาใช้ในการจัดการองค์กร เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน และรวมไปถึงการจัดการองค์กรโดยรวมทั้งหมด และการนำระบบ E-Fuelpermit เข้ามาใช้ในการดำเนินกิจการในครั้งนี้ บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) นี้ยังได้มีการรวบรวมข้อมูลจากพนักงานผู้ใช้งาน ว่าผู้ใช้งานนั้นจะสามารถสร้างความคุ้นเคย หรือยอมรับระบบดังกล่าวได้ในระดับดีมาก และมีการปรับปรุงระบบอยู่เสมอเพื่อเพิ่มการยอมรับให้พนักงานยอมรับใช้งานระบบได้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้งานระบบ E-Fuelpermit ของผู้ใช้งานภายในบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) สามารถแบ่งพฤติกรรมและความคิดเห็นออกเป็น ๖ ประเด็นได้ดังนี้

๑. ด้านการรับรู้และความสนใจในการใช้งานระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า พนักงานบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลด้านใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม เมื่อทราบรายละเอียดระบบ E-Fuelpermit ในเบื้องต้น ก็มีความสนใจในการใช้งานระบบ E-Fuelpermit เป็นอย่างมาก ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ารระบบมีรูปแบบการทำงานที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในปัจจุบันและในอนาคตของทุกองค์กร

๒. ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน ระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความกังวลในการเรียนรู้และปรับตัวในการใช้งาน จึงให้ความเห็นในประเด็นที่สอดคล้องกันคือ รูปแบบการทำงานของระบบต้องไม่ซับซ้อน ควรจัดให้มีการสอนและการอบรมการใช้งาน ระบบ E-Fuelpermit เพื่อให้การใช้งานของทุกองค์กรไม่เกิดปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรภาครัฐซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ เพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างคล่องแคล่ว

๓. ด้านประสบการณ์ในการใช้งาน ระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า พนักงานบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ที่เป็นผู้ใช้งานจริงในปัจจุบัน ให้ความเห็นว่าได้รับประสบการณ์ที่ดีในการใช้งานระบบ ระบบที่พัฒนาขึ้นค่อนข้างมีความปลอดภัยในการจัดเก็บข้อมูล มีระบบชั้นความลับของข้อมูล ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละส่วน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้นจึงจะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญได้ภายในระบบ อีกทั้งระบบยังมีความพร้อมในการใช้งานเสมอสามารถเรียกดูข้อมูลได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ ในส่วนของผู้ดูแลระบบ หลังบ้านยังสามารถตรวจสอบประวัติการเข้าระบบ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเอกสาร ย้อนหลังได้เพื่อความปลอดภัยในการใช้งาน นอกจากนี้พบว่าผู้ใช้งานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ในฟังก์ชันระบบการแจ้งเตือนให้ดำเนินการต่างๆ ภายใต้อัตโนมัติ ของแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ ซึ่งช่วยให้การทำงานเป็นไปตามกรอบเวลาตามกฎหมายกำหนด ไม่ล่าช้า เพื่อหลีกเลี่ยงโทษตามกฎหมายที่เกิดขึ้นจากข้อผิดพลาด

๖๕

๔. ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานของระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด มีการรับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้งานของระบบ E-Fuelpermit ซึ่งมีความคิดเห็นว่ารระบบจะช่วยให้สามารถทำงานได้ดีและมีประสิทธิภาพ

ยิ่งขึ้น ลดข้อผิดพลาดในการทำงานได้ โดยระบบควรที่จะต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ในทันที และแสดงข้อมูลได้ในทันที (ออนไลน์) เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

๕. ด้านความง่ายในการใช้งานระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความกังวลมากที่สุดในเรื่องของการปรับตัวต่อการใช้งานเทคโนโลยีต่างๆ ความคิดเห็นส่วนใหญ่จึงสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันคือ ระบบ E-Fuelpermit ควรมีขั้นตอนการใช้งานที่ง่าย มีระบบที่ง่ายในการเข้าถึงข้อมูล หรือระบบควรเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการทำงานมากยิ่งขึ้น

๖. ด้านประสิทธิผลจากระบบ E-Fuelpermit

ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวังในด้านของประสิทธิผลจากการใช้งานระบบ E-Fuelpermit แทนรูปแบบการดำเนินงานแบบเดิม ในประเด็นต่างๆ คือ ระบบ E-Fuelpermit ควรทำให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง ได้มาตรฐาน สามารถปรับปรุงการทำงานได้ดีมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้ (ออนไลน์ในระบบ) มาต่อยอดการทำงานหรือใช้งานได้ทันทีโดยถูกต้อง ระบบต้องสามารถรองรับปริมาณงาน หรือปริมาณผู้ใช้งานจำนวนมากได้เป็นอย่างดี ระบบต้องรองรับการทำงานในกรอบระยะเวลาตามกฎหมายกำหนดซึ่งโดยปกติจะเกิดขึ้นพร้อมๆกัน เช่น การต่ออายุใบอนุญาต ในช่วง ๖๐ วันก่อนสิ้นอายุใบอนุญาต ระบบ E-Fuelpermit ควรมีส่วนช่วยให้มีความรวดเร็วในการทำงานมากยิ่งขึ้น ช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนเสียเวลา ทำให้สามารถทำงานสำเร็จและรับ-ส่ง เอกสารต่างๆตามกำหนดเวลาตามระเบียบหรือภายใต้กรอบกฎหมายได้

สรุป

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit และได้ศึกษาแนวความคิด สำนวนพฤติกรรม การใช้งานระบบ E-Fuelpermit ของพนักงานในบริษัท พีทีจี เอ็นเนอวี่ จำกัด (มหาชน) สามารถนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และสามารถนำมาปรับปรุงเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ให้มีความเข้าใจได้ง่ายและยอมรับระบบให้มากที่สุด เพื่อการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดการลดต้นทุน การประหยัดเวลาจากการเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน และเพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาในการปรับปรุงระบบเสริมสร้างแนวคิดและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของผู้ใช้งานต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้งานระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดกับองค์กรด้วย

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

น้ำมันเชื้อเพลิงนับเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศที่มีค่ายิ่งทางเศรษฐกิจ สังคม และในเชิงยุทธศาสตร์ที่ขับเคลื่อนกิจกรรมด้วยหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ณ ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมากมายเข้ามาใช้ในการสำรวจ ผลิต จำหน่าย และใช้งานเชื้อเพลิง และดังปรากฏให้เห็นในลักษณะกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมายประเภทต่างๆ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียม เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ในขณะที่เดียวกันระบบที่ใช้ในการควบคุม ตรวจสอบ และกำกับดูแล กิจการที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวเหล่านี้ ยังไม่ได้มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยเข้ามาช่วยควบคุมดูแล ในการจัดตั้งสถานประกอบกิจการ หรือขณะดำเนินการประกอบกิจการ ลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงยังคงใช้ระบบการสำเนาเอกสารเป็นหลัก ซึ่งมักก่อให้เกิดการสูญหายของข้อมูล ขาดช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสม ไม่มีระบบการตรวจสอบสถานะการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งเกิดความล่าช้าในการทำงานทั้งภาครัฐและเอกชน เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการตรวจสอบ ข้อมูลต่างๆในสถานประกอบกิจการยังไม่เป็นปัจจุบันทั้งหมด อีกทั้งในการยื่นคำขอที่เกี่ยวข้องกับประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม มีสถานที่ที่หลากหลายที่สามารถดำเนินการติดต่อได้ไม่ว่าจะเป็นกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน , พลังงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการด้านเอกสารที่มีความซ้ำซ้อน ไม่มีระบบการตรวจสอบการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่ใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมถึงในกรณีสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน หรือสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชนใกล้เคียง หน่วยงานต่างๆในพื้นที่อาจไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว จึงอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงจากสถานการณ์ฉุกเฉินของสถานประกอบกิจการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรั่วไหล การเกิดเพลิงไหม้ เหตุระเบิดจากเชื้อเพลิง การติดต่อกูลาม เกิดความรุนแรงของสถานการณ์ที่เพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากความล่าช้าและขาดข้อมูลสนับสนุนในการระงับเหตุดังกล่าว หรือจากขาดการกำกับดูแลที่เหมาะสม ในขณะที่นโยบายแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ได้มีการกำหนด

๖๘

ทิศทาง การขับเคลื่อนองค์กร ด้วยการนำเทคโนโลยี ระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จึงควรมีระบบหรือแพลตฟอร์ม ที่ใช้เพื่อยื่นคำขอขึ้นทะเบียนรับ-ออกใบอนุญาต ตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าวต่อไปในอนาคต เพื่อให้เกิดความสะดวก

รวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆสามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิง พลังงาน การสำรองพลังงาน หรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ด้านปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พบว่า องค์กรภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นได้ ซึ่งรับมอบหมายการเป็นผู้อนุญาตการประกอบกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงในส่วนของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน ตามประกาศกรมธุรกิจพลังงาน ปีพ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีความต้องการใช้งาน ระบบ E-Fuelpermit ค่อนข้างสูง หรือมีความต้องการเทคโนโลยีที่จะเข้ามาช่วยในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากในการดำเนินงานที่ผ่านมาในหลายท้องถิ่น เกิดปัญหาขึ้นในกรณีการรับแจ้งกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ และหรือ ดำเนินการรับแจ้งขอใบอนุญาตกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น มักเกิดปัญหาขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ หรือการขาดบุคลากรผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเชื้อเพลิงพลังงาน ด้านความปลอดภัย หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการรับแจ้งหรือออกใบอนุญาตนั้นผิดประเภทกิจการ จากการตีความด้านวัตถุประสงค์การใช้งาน และตามกฎหมายโดยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ซึ่งเมื่อมีการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐในองค์กรที่ใหญ่ขึ้น และมีผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเช่นสำนักงานพลังงานภูมิภาค (พลังงานจังหวัด) หรือกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรเอกชน เช่นบริษัทผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ หรือบุคลากรจากสาขาสำนักงานใหญ่ ส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขและขออนุญาตใหม่ในภายหลัง ทำให้เกิดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย สิ้นเปลืองทรัพยากร รวมทั้งเกิดความไม่พอใจให้กับผู้ประกอบการ หรือมักมีการนับปริมาณเชื้อเพลิงไม่ครบจำนวน หรือปริมาณราคาขณะที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งหลักการนับและตรวจสอบอยู่ในกฎหมายย่อยที่ควบคุมดูแลของแต่ละกิจการ เมื่อมีการแจ้งไม่ครบหรือปริมาณที่จัดเก็บไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้สถานประกอบการ ต้องเสียค่าปรับในภายหลัง หรือได้รับโทษทางกฎหมายอื่นๆ จากกรณีข้างต้น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น จึงเห็นควรให้มีการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit เพื่อเป็นเครื่องมือและสื่อกลางในการใช้ทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากระบบมีการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพที่ขึ้นตามที่ต้องการได้ เป็นการลดข้อผิดพลาดทั้งภายใน และระหว่างหน่วยงานหน่วยงาน โดยผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่ที่มาจากองค์กรภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า

๖๙

ผู้พัฒนาระบบควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในด้านการพัฒนาระบบโดยเฉพาะ โดยเชื่อมั่นว่าหน่วยงานจากภาคเอกชนสามารถเป็นผู้พัฒนาระบบและดูแลระบบได้ดีกว่าภาครัฐ แต่ในขณะเดียวกันผู้พัฒนาระบบควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ และสอดคล้องกับการใช้งานจริงมากที่สุด

ด้วยปัจจุบันบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) ได้มีการนำระบบสารสนเทศ E-Fuelpermit ซึ่งเป็นระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นต้นแบบ และเริ่มต้นใช้จากภายในองค์กร บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และประสิทธิภาพการผลิต (Productivity) ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลด้านใบอนุญาต

ประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมทุกประเภทภายในองค์กรเข้าถึงฐานข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องซึ่งกันและกัน ดำเนินการตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ลดเวลาในการทำงานและช่วยเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ช่วยในการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานให้มีความง่ายชัดเจน และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์มีความเห็นในเชิงสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบเพื่อใช้งานโดยทั่วไป แต่เห็นควรให้ ระบบ E-Fuelpermit ถูกพัฒนาและกำกับดูแลโดยภาครัฐ เพื่อให้การมีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย และการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกองค์กรเพื่อความโปร่งใส ปราศจากความแตกต่างและข้อเหลื่อมล้ำ

แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นแนวคิดในการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในอนาคต ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อขอทราบวิสัยทัศน์และคำแนะนำเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีระบบ E-Fuelpermit พบว่ามีความเป็นไปได้ในการพัฒนาหรือสร้างระบบขึ้นมา ดังเห็นได้จากการนำระบบ E-Fuelcard เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งส่วนกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงานซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานเอกชนที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยฝึกอบรม และหน่วยงานเอกชนที่เป็นเจ้าของบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน หรือทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงในสถานประกอบกิจการ โดยเริ่มใช้งานเมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ซึ่งระบบดังกล่าวทำหน้าที่ตรวจสอบเวลาการฝึกอบรมของผู้ถือบัตรประจำตัวฯ ตามกฎหมาย ใช้ในการจัดสอบออนไลน์ ใช้ในการตรวจสอบสถานะบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน ใช้ยื่นคำขอต่ออายุ ยื่นขอใบแทน แจ้งสังกัดที่ปฏิบัติงาน ณ ปัจจุบัน และแจ้งเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่างๆ ของผู้ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และมีฟังก์ชันพื้นฐานในการใช้งานที่ใกล้เคียงกับระบบ E-Fuelpermit ที่ได้มีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit และได้ศึกษาแนวความคิด สำนวณพฤติกรรม การใช้งานระบบ E-Fuelpermit ของพนักงานในบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) สามารถนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และสามารถนำมาปรับปรุงเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ให้มีความเข้าใจได้ง่ายและยอมรับระบบให้มากที่สุด เพื่อการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เกิดการลดต้นทุน การประหยัดเวลาจากการเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาในการปรับปรุงระบบเสริมสร้างแนวคิดและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้งานระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดกับองค์กรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเชิงการจัดการ

หากมีการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ขึ้นมาเพื่อใช้งานในส่วนรวมจริงในอนาคต ผู้พัฒนาระบบจึงควรพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้งานในอนาคต หรือปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการยอมรับในการใช้งานระบบ ทั้ง ด้านการรับรู้และความสนใจในการใช้งาน ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน ด้านประสบการณ์ในการใช้งาน ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน ด้านความง่ายในการใช้งาน และด้านประสิทธิภาพจากระบบ E-Fuelpermit เพื่อให้ระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นจะช่วยให้สามารถทำงานได้ดีและมีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาดในการทำงานได้ ระบบ E-Fuelpermit ควรทำให้สามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง ได้มาตรฐาน สามารถปรับปรุงการทำงานได้ดีมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้ (ออนไลน์ในระบบ) มาต่อยอดการทำงานหรือใช้งานได้ทันทีโดยถูกต้อง ระบบต้องสามารถรองรับปริมาณงาน หรือปริมาณผู้ใช้งานจำนวนมากได้เป็นอย่างดี ระบบต้องรองรับการทำงานในกรอบระยะเวลาตามกฎหมายกำหนด ระบบควรมีส่วนช่วยให้มีความรวดเร็วในการทำงานมากยิ่งขึ้น ช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนเสียเวลา ทำให้สามารถทำงานสำเร็จและรับ-ส่ง เอกสารต่างๆตามกำหนดเวลาตามระเบียบหรือภายใต้กรอบกฎหมายได้เพื่อเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคู่ตามกฎหมาย เป็นการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนองค์กร และทำให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างต่อเนื่องได้ต่อไป

ณ ปัจจุบันองค์กรเอกชนส่วนใหญ่ต่างก็มีนโยบายในการ ลดการใช้ทรัพยากร และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การที่มี ระบบ E-Fuelpermit เพื่อเข้ามากำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ประกอบกับใช้ในการขอใบอนุญาต ขอดำเนินการอื่นใด ที่มีเอกสารสำคัญต่างๆเข้า

๗๑

มาเกี่ยวข้อง จะเป็นการลดการใช้ทรัพยากร ขององค์กรได้เป็นอย่างดี เช่น ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรกระดาษ พื้นที่จัดเก็บเอกสาร หรืออื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในการรับ-ส่งเอกสาร และค่าใช้จ่าย ในการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กร จากสถิติจำนวนสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ขึ้นทะเบียน หรือได้รับใบอนุญาตจากกรมธุรกิจพลังงาน มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ แสนรายทั่วประเทศ มีการใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาข้างต้นไม่น้อยกว่า ๒ หมื่นบาทต่อสถานประกอบกิจการต่อปี โดยไม่รวมค่าธรรมเนียมอื่นๆ ภาษีอากรตามกฎหมาย ค่าปรับจากความล่าช้าในการดำเนินการ หรือต้นทุนค่าเสียโอกาสอื่นๆ จึงกล่าวได้ว่าหากมีการนำระบบ E-Fuelpermit ใช้ร่วมกัน ระหว่างภาครัฐและเอกชน จะเป็นการช่วยประหยัดทรัพยากรและค่าใช้จ่ายได้คิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า ๒ พันล้านบาทต่อปี

ระบบ E-Fuelpermit ประกอบด้วยข้อมูลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการขอใบอนุญาต เช่น พื้นที่ตั้ง ลักษณะภาชนะบรรจุ ปริมาณเชื้อเพลิงแต่ละประเภท รวมถึงข้อมูลพื้นที่ข้างเคียงรอบสถานประกอบกิจการ จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดได้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน การสำรองพลังงานของประเทศ หรือการนำไปวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งยังสามารถใช้เพื่อการวางกลยุทธ์การตอบโต้ในกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน สำหรับหน่วยงานความปลอดภัยต่างๆที่มีหน้าที่รับผิดชอบ โดยใช้ในการวางแผนประมาณการระดับความรุนแรง และขอบเขตความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคครัวเรือน ภาคอุตสาหกรรม สภาพแวดล้อม บริเวณพื้นที่โดยรอบ ใช้ในการวางแผนเส้นทางอพยพ และกันกั้นเขตอันตราย จึงแสดงให้เห็นว่าควรมีระบบ

หรือแพลตฟอร์ม E-fuelpermit ที่ใช้เพื่อกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติคมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ในการวิจัยครั้ง ควรทำการศึกษาต่อยอดระบบอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงานอื่นๆในประเทศ หรือระบบ E-Government ต่างๆในต่างประเทศเพิ่มเติม วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ และ ปัจจัยที่มีผลต่อนวัตกรรม การให้บริการแพลตฟอร์มต่างๆ ให้มีความหลากหลาย และครอบคลุมการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนวัตกรรมระบบหรือแพลตฟอร์มมากขึ้น เพื่อให้การศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัย เชิงคุณภาพโดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือ ทำให้ขาดข้อมูลทางสถิติเชิงลึกจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ในอนาคตจึงควรมีการสอบถามข้อมูลเชิงลึกโดยวิธีการเก็บแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดเชิงปริมาณ ทำให้ทราบถึงปัญหาในการใช้งานและทราบความต้องการเพิ่มเติมนอกเหนือจากปัจจัยต่างๆที่กำหนดไว้ข้างต้นอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น รวมถึงรายละเอียดฟังก์ชันต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การพัฒนานวัตกรรม

๗๒

ระบบ หรือแพลตฟอร์ม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานมากที่สุด

๓. ควรมีการต่อยอดการศึกษาวิจัย ด้วยการเก็บข้อมูลจากฝั่งผู้ให้บริการ หรือฝั่งผู้พัฒนาระบบ แพลตฟอร์ม หรือแอปพลิเคชันต่างๆเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และเพื่อวิเคราะห์หรือทำการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องการพัฒนานวัตกรรม เพื่อใช้ในการ หาความเป็นไปได้ ในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ รวมถึง การปรับปรุง และวางแผน การให้บริการระบบ แพลตฟอร์ม หรือแอปพลิเคชันต่างๆในอนาคตโดยสอดคล้องกับความต้องการ ในด้านการใช้งานที่ผู้ใช้งานต้องการ

บรรณานุกรม

วารสารและหนังสือพิมพ์

- ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์. "นวัตกรรมบริการ : กลยุทธ์ที่สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรธุรกิจบริการ." วารสารการจัดการสมัยใหม่. ๑๔(๒), ๒๕๕๙ : ๑๓-๒๔.
- นริศรา วิสาวนนท์ และชวลิต จินอนันต์. "ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลในการสร้างนวัตกรรมในธุรกิจโรงพยาบาลในประเทศไทย." วารสารพัฒนบริหารศาสตร์. ๕๔(๒), ๒๕๕๗ : ๒๒๙-๒๖๗.
- นารา จิระนันท์มงคล และ ชินโสณ วิสิฐนิธิกิจา. "คุณภาพการให้บริการของธุรกิจการขนส่งสินค้าทางอากาศ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ." วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. ๙(๑), ๒๕๖๒ : ๕๗-๖๗.
- นพมณี ภารุ่งโรจน์รัตน์ และ ทิพย์รัตน์ เลหาวิเชียร. "คุณภาพการบริการและกรอบการศึกษาเชิงประจักษ์." วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร. ๑๔(๑), ๒๕๖๐ : ๒๖-๓๗.
- นพพงศ์ เกิดเงิน, สุทธาทิพย์ กำธรพิพัฒน์กุล และ นรินทร สมทอง. "ปัจจัยการยอมรับนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการสั่งซื้ออาหารแบบออนไลน์เดลิเวอรี่ของผู้ใช้บริการในประเทศไทย." วารสารบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้. ๓(๒), ๒๕๖๔ : ๑-๑๙.

เอกสารวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือรายงานวิจัย

- กนกวรรณ ภูใหม่. "การศึกษาปัจจัยสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมองค์กร บริบทนาคราพาณิชย์." วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี, วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๙.
- จิตรระวี ทองเถา. "ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างนวัตกรรมบริการ คุณภาพความสัมพันธ์ และความภักดีของลูกค้าในธุรกิจผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย" บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสยาม, ๒๕๖๑.
- นฤมล ทองปลิว. "การศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, ๒๕๕๐

นันทาศิณี พิริยะเศรษฐ์โสภณ. "การยอมรับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ของบุคลากรทางการแพทย์ ในโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี". วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ (พัฒนาสังคม), บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕.

น้ำทิพย์ พรหมสูตร. “การยอมรับนวัตกรรมทางการเงินของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๖๓

พัฒนา เรื่องฤทธิ์. “คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เทศบาลเมืองปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๓.

พิเชฐ คุชลาธารา. 2558. “การประเมินคุณภาพและความพึงพอใจในการใช้บริการ.” วารสารวิจัยและพัฒนามาตรฐาน ในพระบรมราชูปถัมภ์. ๑๐(๒), ๒๕๕๘ : ๓๕-๔๕.

กฎหมาย

“กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๖” , ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๐, ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖, หน้า ๑-๒๕.

“พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒” , ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๑๖, ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒, หน้า ๑-๒๑.

“พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒” , ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๑๖, ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒, หน้า ๒-๒๒.

“พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๐” , ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔, ฉบับที่ ๒, ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐, หน้า ๔-๗.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

ธีระยุทธ กิติมูล และ อรกัญญา กันธะชัย. “พฤติกรรมการใช้งานและการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีผลต่อการเลือกใช้แอปพลิเคชันเครือข่ายสังคมออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง เชียงราย จังหวัดเชียงราย” หน้า ๑๒๒๙-๑๒๔๕. ใน การประชุมนำเสนอผลงานวิจัย บัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ ๑๖. ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต, ๒๕๖๔.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ธุรกิจพลังงาน, กรม. “รายงานข้อมูลสถานประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๓ (เฉพาะรายที่ได้รับอนุญาตแล้ว) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.doeb.go.th/info/info_operat_fuel.php, ๒๕๖๔.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช
วัน เดือน ปีเกิด	๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๐
การศึกษา	พ.ศ.๒๕๒๘-๒๕๓๒ ปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาวิชาเอกการเงิน การคลัง การเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ ปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ (XMBA) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๒ ปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ ๑ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓ ปริญญาโท หลักสูตร กฎหมายเศรษฐกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงานโดยย่อ

- พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ บจก.พี.เอส.วี พร็อพเพอร์ตี้
- พ.ศ. ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน กรรมการบริษัท บจก.นิวบางโพ อพาร์ทเมนต์
- พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน กรรมการบริษัท บจก.บุรีพัฒน์ พร็อพเพอร์ตี้
- พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน กรรมการบริษัท บจก.ลีเกิล เบรนส์
- พ.ศ. ๒๕๕๓ - ปัจจุบัน กรรมการบริษัท บจก.ไฮไลท์แมนชั่น
- พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ กรรมการบริษัท/กรรมการบริหาร บมจ.พีทีจี เอ็นเนอวี่
- พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ กรรมการบริษัท พีพีพี กรีน คอมเพล็กซ์ จำกัด
- พ.ศ. ๒๕๕๙ - ปัจจุบัน ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริษัท บมจ.พีทีจี เอ็นเนอวี่
- พ.ศ. ๒๕๖๖ - ปัจจุบัน ประธานการตรวจสอบและกรรมการบริษัท เอส.ซี.แอล. มอเตอร์พาร์ท จำกัด (มหาชน)

ตำแหน่งปัจจุบัน

- ประธานกรรมการบริหารและกรรมการบริษัท บมจ.พีทีจี เอ็นเนอวี่
- กรรมการบริษัท บจก.ไฮไลท์แมนชั่น
- กรรมการบริษัท บจก.ลีเกิล เบรนส์

กรรมการบริษัท บจก.ภูริพัฒน์ พร็อพเพอร์ตี้
กรรมการบริษัท บจก.นิวบางโพ อพาร์เมนท์
กรรมการผู้จัดการ บจก.พี.เอส.วี พร็อพเพอร์ตี้
ประธานการตรวจสอบและกรรมการบริษัท เอส.ซี.แอล.มอเตอร์พาร์ท จำกัด
(มหาชน)

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเมือง

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit : กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

ผู้วิจัย นายพงษ์ศักดิ์ วชิรศักดิ์พานิช **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๕
ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารและกรรมการ บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติ ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น หรืออื่นๆ (พรบ.ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง, ๒๕๔๒) ล้วนแล้วแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ กิจกรรมต่างๆที่มีการผลิต การขนส่ง การใช้ การเก็บ หรือการจำหน่าย ในลักษณะต่างๆ มีการกระจายตัวอยู่ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ และยังมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่อยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานภาครัฐต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากสถิติกรมธุรกิจพลังงาน มีบริษัทที่ขึ้นทะเบียน หรือกิจการที่มีการออกใบอนุญาตโดยกรมธุรกิจพลังงานทั้งสิ้นรวมกว่า ๑๐๖,๒๖๓ ราย (สำนักบริการธุรกิจและการสำรวจน้ำมันเชื้อเพลิง, ๒๕๖๕) จากข้อมูลทางสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมายมากมายทั่วประเทศ โดยจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูลที่มีการขึ้นทะเบียน กับกรมธุรกิจพลังงานเท่านั้น ยังไม่รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อยที่มีปริมาณการใช้งานหรือมีปริมาณการจัดเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว และรวมถึงผู้ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน หรือมีใบอนุญาตอย่างถูกต้อง นับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนกิจกรรมกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำกับดูแลภารกิจ ที่ได้รับการถ่ายโอนภายใต้การประสานงานร่วมกันกับกรมธุรกิจพลังงาน ในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคลหรือทรัพย์สินที่ต้องกำหนดแนวทางหรือลักษณะการดำเนินการต่างๆที่จำเป็นเพื่อควบคุมกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงบางประเภท ที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ

๒

ทำให้ในการยื่นคำขอที่เกี่ยวข้องกับประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุม มีสถานที่ที่หลากหลายที่สามารถดำเนินการติดต่อได้ไม่ว่าจะเป็นกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงานภูมิภาค หรือ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกันขั้นตอนหรือกระบวนการ ในการแจ้งหรือการขอใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง ยังคงมีความยุ่งยากซับซ้อน ยังไม่มีระบบการตรวจสอบการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน หรือเทคโนโลยีสำหรับการตรวจสอบสถานประกอบการที่ใช้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยปัจจุบันใช้ลักษณะการยื่นคำขอ ด้วยเอกสารตัวจริงพร้อมสำเนาหลายฉบับ เพื่อส่งไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน เกิดความยุ่งยากหรืออาจผิดพลาดในการจัดเตรียมเอกสาร และอาจเกิดการสูญหายในขั้นตอนการทำงานได้ แม้ในขั้นตอนต่างๆ นั้นมีระยะเวลากำกับและกำหนดไว้ เพื่อการแก้ไขเพิ่มเติม หรือการดำเนินการ กิจกรรมต่างๆระหว่างขั้นตอน แต่ผู้ประกอบการที่ดำเนินการขอใบอนุญาต หรือขอต่ออายุใบอนุญาต ไม่สามารถติดตามสถานะ ของการแจ้งขออนุญาต ของการต่อใบอนุญาต หรืออื่นๆได้ เนื่องจากไม่มีระบบการบริหารจัดการหรือกำกับดูแลเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร รับส่งเอกสาร และทำธุรกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้อง

บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในบริษัทผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมายรายใหญ่ของประเทศที่มีการประกอบกิจการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ปัจจุบันเป็นผู้ครอบครองใบอนุญาตภายใต้ตราสินค้า พีที ทั้งในประเภทคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน ถึงขนส่งน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ร้านจำหน่ายก๊าซปิโตรเลียมเหลว สถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลว และ โรงบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ใบอนุญาตทั่วประเทศ ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงมีการศึกษากระบวนการวิธีการควบคุม ดูแล และพัฒนาแพลตฟอร์มต้นแบบเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงของบริษัทขึ้นทะเบียนในระบบกรมธุรกิจพลังงาน เรียกว่า ระบบ E-Fuelpermit เป็นแพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ แอปพลิเคชันที่สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และบนระบบคลาวด์ (On-Cloud) มีการทำงานหลักๆในการจัดเตรียมเอกสารตามข้อบังคับทางกฎหมาย เก็บและบันทึกข้อมูลเอกสาร ตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูล แจ้งเตือนกิจกรรมที่สำคัญทางกฎหมาย หรือกิจกรรมภายในองค์กร ผลิตเอกสารสำคัญอัตโนมัติจัดระเบียบและเก็บเอกสารตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ตรวจสอบกระบวนการทำงานด้านเอกสารภายในองค์กร รวมถึงใช้ในการยื่นขออนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย ยื่นขอต่อใบอนุญาตประกอบกิจการประจำปี ขอใบแทนใบอนุญาตในกรณีต่างๆ ตรวจสอบสถานะคำขอต่างๆ และเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย (Legal Compliance)

๓

เลขานุการบริษัท (Company Secretary) หรือผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านกฎหมาย และธรรมาภิบาลขององค์กรเอกชน กับหน่วยงานภาครัฐ

เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ในการนำเทคโนโลยี ระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆสามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิงพลังงาน การสำรองพลังงาน หรือพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป จึงควรมีระบบหรือแพลตฟอร์มที่

ใช้เพื่อยื่นคำขอ ขึ้นทะเบียน รับ-ออกใบอนุญาต และตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตาม พระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit : กรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลและการดำเนินงาน ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง
๒. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit
๓. เพื่อเสนอแนวทาง การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้ง หน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เน้นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยระบบ E-Fuelpermit โดยเป็นกรณีศึกษาเฉพาะบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) เท่านั้น

๒. ขอบเขตด้านประชากร

๔

กลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการศึกษา คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และกลุ่มผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๒.๑ หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน พลังงาน ภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ผู้ประกอบการน้ำมันเชื้อเพลิง ๒ ประเภท คือ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ควบคุมประเภทที่ ๒ ได้แก่ กิจการที่เพื่อจะประกอบการ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน และ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ ได้แก่ กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะ ประกอบการได้

โดยแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันในปัจจัยต่างๆ ด้านบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนและลำดับในการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร การตรวจสอบควบคุมดูแล

ทั้งนี้ ยังมีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อขอทราบวิสัยทัศน์และคำแนะนำเชิงนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีระบบ E-Fuelpermit เพื่อนำมาประกอบในการอภิปรายผล

๓. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการรวบรวมปัญหา การทบทวนวรรณกรรม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การแปลผลข้อมูล สรุปผลวิจัยและอภิปรายผล ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการเสร็จสิ้นใน เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยค้นคว้าหาแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารต่างๆ ทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนการปฏิบัติ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น งานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ วารสาร บทความ และความคิดเห็นของผู้บริหารหรือนักวิชาการ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์เรียบเรียงและอ้างอิงประกอบเนื้อหาจนได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนา ระบบ E-Fuelpermit ต่อไป

๕

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐได้แก่ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน สำนักงานภูมิภาค หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ คน ผู้ประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมประเภทที่ ๒ และกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทที่ ๓ จำนวน ๑๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕ คน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลในระดับลึกได้

ผลการวิจัย

ลักษณะการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ในปัจจุบันยังคงใช้ลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบเดิมมาโดยตลอด คือ การจัดเตรียมเอกสาร และสำเนาหลายชุดเพื่อเป็นหลักฐานในการขึ้นทะเบียน จดแจ้ง หรือขอใบอนุญาตกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย โดยที่กรมธุรกิจพลังงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการเก็บรักษา การใช้ การขนส่ง และการจัดจำหน่ายน้ำมัน ของการประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน

สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ทางขนส่งน้ำมัน ในระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมบางส่วน ได้มีการโอนถ่ายภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ และบางส่วนยังได้มีการมอบหมายให้ราชการส่วนภูมิภาคด้วย

ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ต่อการดำเนินการแจ้ง อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เกิดจากความซับซ้อนและซ้ำซ้อนของเอกสารและ ลำดับขั้นตอนต่างๆในการดำเนินงาน ทำให้กระบวนการมักมีความล่าช้า เกิดช่องว่างในการสื่อสารทั้งหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน หรือ เอกชนก็ตาม และ ณ ปัจจุบันยังไม่มียุทธศาสตร์ใดๆ ที่เน้นการสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการประกอบกิจกรรมต่างๆ

การพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิงด้วยระบบ E-Fuelpermit เป็นการนำเทคโนโลยีระบบการจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ระบบ E-Fuelpermit อยู่ในรูปแบบของแพลตฟอร์มโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบเว็บไซต์ หรือ

๖

แอปพลิเคชันที่สามารถติดตั้งภายในองค์กร (On-Premise) ในเซิร์ฟเวอร์ขององค์กร และบนระบบคลาวด์ (On-Cloud) ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะเพื่อช่วยในการทำงานในองค์กร ที่เป็นลักษณะ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิงควบคุมตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ซึ่งต้องมีใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุม นวัตกรรมนี้ถูกออกแบบมา เหมาะสำหรับ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับด้านใบอนุญาตของบริษัท เจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมาย ผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านกฎหมาย หรือด้านใบอนุญาต และผู้ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการด้านธรรมาภิบาลบริษัท ซึ่งเป็นกลุ่มที่ต้องมีระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการทำงาน นวัตกรรมนี้จะช่วยให้บุคลากรเหล่านี้สามารถจัดเตรียมเอกสารที่ต้องจัดทำตามกฎหมายได้อย่างครบถ้วนถูกต้อง เช่น ขออนุมัติเริ่มต่างๆต่อผู้มีอำนาจอนุมัติในองค์กร การจัดเก็บเอกสารที่ได้รับการอนุมัติ เพื่อใช้อ้างอิงในอนาคต การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบคำขอใบอนุญาตกิจการควบคุม การจัดเตรียมเอกสารเพื่อประกอบการต่อใบอนุญาตกิจการควบคุม ซึ่งนอกจากงานที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ระหว่างภาครัฐและเอกชนหรือหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการตรวจสอบสถานะใบอนุญาต สถานะคำขอต่างๆ รวมถึงตรวจสอบขั้นตอนต่างๆในการทำงานเพื่อลดข้อผิดพลาดในการทำงาน ซึ่งนอกจากนวัตกรรมนี้ จะมีส่วนช่วยในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานจากการทำงานบนกระดาษมาเป็นการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การจัดเก็บหลักฐานการทำงาน การอนุมัติ และการตัดสินใจต่างๆของคณะผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อแสดงเป็นหลักฐานถึงการทำงานด้วยความสุจริตระมัดระวังและรอบคอบอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในประเด็นแนวทางการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ด้วยระบบ E-Fuelpermit และได้ศึกษาแนวความคิด สำรวจพฤติกรรม การใช้งาน

ระบบ E-Fuelpermit ของพนักงานในบริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน) สามารถนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการกำกับดูแลกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และสามารถนำมาปรับปรุงเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบ E-Fuelpermit ให้มีความเข้าใจได้ง่ายและยอมรับระบบให้มากที่สุด เพื่อการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้เกิดการลดต้นทุน การประหยัดเวลา จากการเชื่อมโยงเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าด้วยกัน และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาในการปรับปรุงระบบเสริมสร้างแนวคิดและวิธีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถใช้งานระบบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดกับองค์กรด้วย เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรดังกล่าว และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ในการนำเทคโนโลยี ระบบ

๘

การจัดการข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ร่วมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เกิดความถูกต้องในการตรวจสอบข้อมูล รวมถึงหน่วยงานต่างๆ สามารถได้รับข้อมูลที่ทันสมัยเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านเชื้อเพลิง และพลังงาน การสำรองพลังงานของประเทศ หรือการนำไปวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป รวมทั้งยังสามารถใช้ข้อมูลประกอบการขออนุญาต เช่น พื้นที่ตั้ง ลักษณะภาชนะบรรจุ ปริมาณเชื้อเพลิงมวลรวม เพื่อการวางกลยุทธ์ทางการทหารในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จึงแสดงให้เห็นว่าควรมีระบบหรือแพลตฟอร์ม E-fuelpermit ที่ใช้เพื่อยื่นคำขอ ขึ้นทะเบียน รับ-ออกใบอนุญาต ตรวจสอบปริมาณเชื้อเพลิงดังกล่าวต่อไปในอนาคต